Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 45 (1295) ♦ Четвер, 7 березня 1996 року ♦ Ціна договірна

Зі святом вас, найпрекрасніші у світі!

Привітання Голови Верховної Ради України Олександра Мороза жінкам України з нагоди Міжнародного жіночого дня 8 Березня

Дорогі жінки!

Ви є кращою половиною людства і це — безперечний факт.

Жінка-мати дарує нам життя, вона не спить ночей, схиляючись над нашою колискою. Першим словом, яке вимовляє дитина, є слово «мама». Не випадково різними мовами світу воно звучить майже однаково.

Жінка-дружина зберігає тепло сімейного вогнища; є основою миру і злагоди родини. Без ваших посмішок немає справжньої радості, без вашої підтримки важко долати скруту.

Жінка-трудівниця, жінка — громадський і політичний діяч своєю невтомною працею, терпінням, розумінням існуючих проблем допомагає Україні долати скруту, в якій нині перебуває наша держава.

Я переконаний, що будуть в Україні кращі часи. Спільними зусиллями, талантом і старанністю, що глибоко притаманні нашому народу, ми здолаємо нинішні негаразди. Це стане можливим, якщо розвиватиметься національне виробництво, шануватиметься чесна праця як основа добробуту і заможності, у суспільстві пануватиме дух високої моралі, пошани до прав людини і верховенства закону. Лише на шляху демократії можна досягти прогресу і процвітання, мати перспективу на майбутнє. Цим принципам повинна відповідати повною мірою і нова Конституція України.

На жаль, суспільство нині в глибокому боргу перед жінками за те, що не має змоги створити належні умови праці і побуту, захистити від злиднів і стресів. Поки що ми перебуваємо на початку непростого і тривалого шляху до світу, в якому жінка користуватиметься найвищою повагою і шаною.

У день 8 Березня хочу побажати дорогим жінкам України, щоби попри все вони залишалися найкращими і найчарівнішими у світі, а чоловікам робити все для того, щоб жінки відчували святковий настрій кожного дня.

Здоров'я, щастя в родинному колі, добробуту і злагоди зичу вам, дорогі наші матері, дружини, сестри і доньки! Хай береже вас доля і біди обходять стороною! Хай множаться ваші радості і сяють посмішками обличчя!

З турботою про жінок

Кабінет міністрів України прийняв постанову про грошові виплати у зв'язку з святкуванням Міжнародного жіночого дня.

Як повідомили агентству Інтерфакс-Україна у прес-службі Кабінету міністрів, у відповідності з документом до свята буде здійснено одноразові грошові виплати різним категоріям громадян. Зокрема, по 2 мільйони карбованців буде сплачено жінкам — інвалідам Великої Вітчизняної війни, матерям-героїням, багатодітним сім'ям, сім'ям, які виховують дітей-інвалідів, самотнім матерям, які мають дітей віком до 16 років (учнів — до 18 років).

По 1 млн. крб. одержать вдови загиблих воїнів, жінки-ветерани Великої Вітчизняної війни, а також жінки — учасниці ліквідації аварії на Чорнобильській АЕС, жінки-інваліди.

Святкові виплати передбачається здійснити з резервного фонду Кабінету міністрів України, а також місцевих бюджетів і позабюджетних коштів. Зокрема, місцевим бюджетам виділено на це 3 трлн. крб.

Кримчанки консолідуються

Від соціальних негараздів страждає передовсім жіноцтво. На півострові, приміром, на 100 одружень припадає 65 розлучень, 85 відсотків жінок — безробітні. А скільки нині проблем у багатодітних, інвалідів, ветеранів війни та праці.

Спробу розв'язати цей вузол жіночих проблем зробила перша Всекримська конференція жінок, яка відбулася 5 березня у Сімферополі й була проведена під егідою уряду автономної республіки. Кримчанки вирішили консолідуватися й організувати громадський жіночий рух в автономії.

А без мами нема й правди

НЕХАЙ кажуть, що 8-е Березня — якесь не таке свято, нам аби привід поговорити про прекрасне, навіть як то буде 32-е мартобря. Так ось, є стара приказка: нема діда — нема й хліба, нема баби — нема й правди. «Правда» тут вживається як Смисл і Істина, хоч баби (перепрошую) самі по собі бувають далекими від істини в умі своєму, вони ту істину несуть неусвідомлено. А ось героїня нашого сьогоднішнього знімка близька однаково і до хліба, й до істини. Звуть її Любов Рекротюк, мешкає вона в Сорокотягах на Черкащині, майже чверть століття працює там дояркою, це вам не абищо, та й дома ж хазяйство — дай Боже кожному: корова, свині, качки, гуси, кури, кролі... А головне — вона дбайлива мама, двох хороших дітей виростила з чоловіком, Тодосем Степановичем. А ще Любов Юріївна з юності нерозлучна з баяном, її залюбки кличуть на весілля, де вона грає й співає на радість людям, з особливою охотою — пісні з репертуару Раїси Кириченко. Саме цю натхненну мить упіймав фотооб'єктив Юрія Венгереша, і це таки мить істини, бо що є істина, як не добро, дароване нам жінкою?

(Закінчення на 9-й стор.).

Хто він — справжній мужчина

Цього року вперше напередодні 8 Березня президія Сумської обласної спілки жінок вручить «диплом справжнього мужчини». Дістанеться він представникові сильної статі, який найбільше відповідатиме високим вимогам лауреата такої нагороди. Береться до уваги насамперед співпраця з жіночою спілкою, створення для жінок умов та гарантій, реалізація прав, турбота про здоров'я матері і дитини, їхній відпочинок, духовний розвиток, конкретні благодійні починання.

Сьогодні президія спілки вже має подання більш як на 30 чоловіків-претендентів.

У номер

Придатний для обговорення, але є спірні питання

Голова Верховної Ради України Олександр Мороз вважає, що останній варіант проекту нової Конституції України є придатним для обговорення Верховною Радою. Так на прохання журналістів прокоментував Олександр Мороз робочий варіант документа, який буде розглянуто 11 березня на засіданні Конституційної комісії. Глава українського парламенту назвав цей документ демократичним з багатьох питань, насамперед, у частині щодо прав людини. Але він не вважає прогресивним закладений у документі принцип розподілу влади, функціонування її гілок. Спірним питанням залишається, на думку Олександра Мороза, запропонована розробниками модель двопалатного парламенту. Як передбачає Олександр Мороз, переважна більшість народних депутатів на сьогодні є прихильниками моделі однопалатного парламенту, — повідомляє Укрінформ.

Серйозні зауваження у Голови Верховної Ради України є до статей проекту Конституції, де йдеться про повноваження Президента, Прем'єр-міністра, роль виконавчої влади загалом. Позиція Олександра Мороза щодо цього залишається незмінною: Президент України має бути виключно главою держави, а Прем'єр-міністр — очолювати виконавчу владу, мати всі необхідні для цього повноваження, насамперед у сфері економіки.

Олександр Мороз повідомив також, що Верховна Рада обов'язково повернеться до розгляду Закону України «Про порядок прийняття Конституції України». Такий документ є необхідним, оскільки при проходженні проекту Конституції через Конституційну комісію, поданні його на розгляд Верховної Ради може виникнути цілий ряд проблем, що призведуть до можливості подвійного трактування рішень Верховної Ради у цьому питанні. Голова Верховної Ради висловився категорично проти подовження дії Конституційного договору, оскільки самим Договором вже визначено, що він зберігатиме чинність до прийняття нової Конституції, але не пізніше червня 1996 року.

Проти ніхто не буде

Учора відбула з Києва делегація Національної Ради Словаччини. Напередодні зі словацькими гостями зустрівся Голова Верховної Ради України Олександр Мороз. Він відзначив деякі позитивні зміни у двосторонніх відносинах, що відбулися за останній рік: вдалося, сказав О.Мороз, вивести зі стану невизначеності наше економічне співробітництво. Також під час зустрічі було обговорено перспективи вступу України до Центрально-Європейської Ініціативи, членом якої є Словаччина.

На підсумковій прес-конференції голова словацької делегації Душан Слободнік оцінив шанси України в цьому як «абсолютні». «Україну поважають і заперечувати її вступові до ЦЄІ ніхто не буде, — сказав він. — Щодо Словаччини, то в наступному році ми головуватимемо в цій організації, і зробимо все від нас залежне для прийняття до неї й України».

Душану Слободніку знову довелося відповідати на запитання щодо «русинської політики» словацької держави, він знову заперечив будь-яку причетність влади до розколу в Словаччині української меншини. Свою точку зору висловив Борис Олійник. « Проблема ця надто делікатна, — зазначив він. — До певного часу у русинському питанні переважали лише філологічні, етнічні моменти. Але років зо три тому до процесу підключилася третя сила, і розпочалася його політизація». На запитання журналістів, чи не міг би Борис Ілліч конкретизувати своє висловлювання щодо «третьої сили», Б.Олійник зазначив, що міг би назвати навіть прізвища, але «не тут і не зараз».

Торкаючись проблем економічної співпраці держав посол Словаччини в Україні Йозеф Мігаш зокрема наголосив, що недавно було підписано Угоду про уникнення подвійного оподаткування і, таким чином, договірно-правову базу можна вважати сформованою. Тепер слово за парламентами, які мають цю угоду ратифікувати.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Інвестиційні проекти для України

Західний діловий світ починає приділяти Україні дедалі більше уваги. Результатом і ще одним свідченням цього факту стала конференція-презентація міжнародного форуму «Інвестиційні проекти для України», яка пройшла у Вашингтоні 26—27 лютого 1996 року. Вона мала на меті ознайомити великий американський бізнес з перспективними проектами для інвестування в Україну, які будуть представлені на самому форумі, що відбудеться у Відні (Австрія) 11—13 березня цього року. До української делегації, керівником якої був президент Української державної кредитно-інвестиційної компанії Борис Соболєв, входили керівники багатьох підприємств нашої країни, відповідальні працівники міністерств і відомств. На конференції, організатором якої від нашої країни виступив україно-австрійський форум «Київ—Відень», панувала ділова атмосфера. На думку американських експертів, в Україні є багато підприємств, в які можна вигідно вкладати гроші, незважаючи на окремі проблеми.

Олексій СОРОКА.

Парламентська хроніка

Колегію генпрокуратури затверджено

Перервавши розпочате на ранковому засіданні обговорення законопроекту «Про рекламу», народні депутати приступили до обговорення питання щодо затвердження колегії Генеральної прокуратури. Як зазначив, виступивши, голова Комісії з питань законності і правопорядку Олександр Жир, спершу на затвердження Верховної Ради було подано 9 кандидатур. Потім Генеральний прокурор зняв кандидатуру Ольги Колінько на її прохання. Серед запропонованих комісія не підтримала кандидатуру Івана Буравльова, мотивуючи це тим, що він входив до складу попередньої колегії, якій Верховна Рада висловила недовіру.

Судячи із запитань парламентаріїв, на які відповідав голова комісії Олександр Жир та Генеральний прокурор Георгій Ворсінов представників різних політичних сил цікавили кандидатури, яким вони симпатизують чи навпаки. Але всіх їх об'єднувало, очевидно, одне: слухаючи себе, вони не дуже звертали увагу на відповіді, наприклад, того ж Олександра Жира. Внаслідок цього він змушений був ледь не десять разів повторювати, що «право подавати чи не подавати на затвердження Верховної Ради ту чи іншу кандидатуру належить Генеральному прокуророві». Забігаючи наперед, можна сказати, що коли наприкінці вечірнього засідання голова лічильної комісії оголосив підсумки таємного голосування, стало очевидно, що більшість народних депутатів підтримала кандидатури, запропоновані Георгієм Ворсіновим. Необхідної кількості голосів не набрав лише Іван Буравльов.

Денне і вечірнє засідання 5 березня

Тривалим і гострим було обговорення законопроекту «Про рекламу». Народні депутати внесли немало змін і пропозицій до цього документа, частину з яких парламент схвалив. Зокрема, підтримано пропозицію Валентини Семенюк про те, що зовнішня реклама повинна подаватися виключно українською мовою. Проголосовано також поправку Сергія Паська про заборону реклами алкогольних і тютюнових виробів. Внесено доповнення народного депутата Євгена Смірнова про додаткове оподаткування рекламорозповсюджувачів. Після внесення доповнень і змін закон і постанову прийнято в цілому.

На вечірньому засіданні народні депутати приступили до обговорення в другому читанні проекту закону «Про внесення змін і доповнень до Закону «Про освіту». Як зазначив доповідач, секретар Комісії з питань науки та народної освіти Станіслав Ніколаєнко, у комісію надійшло понад дві тисячі зауважень і пропозицій, у тому числі 628 від народних депутатів. Оскільки ж усі вони були включені до порівняльної таблиці проекту закону, то і обговорення проходило відповідно. Тобто розгорнулася широка дискусія. Народні депутати не завершили цього дня розгляду законопроекту і вирішили продовжити його наступного пленарного дня.

Василь ТУГЛУК.
Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Добрі наміри — половина справи

Ранкове засідання 6 березня

Оскільки депутати напередодні встигли розглянути тільки 16 статей проекту закону «Про внесення змін і доповнень до Закону «Про освіту», одразу після реєстрації вони продовжили його обговорення.

Головна мета — зберегти систему освіти в Україні, а також врахувати зміни, що сталися останнім часом. Зокрема, як відомо, з'явилося чимало приватних навчальних закладів. Щоправда, не завжди вони дають необхідну суму знань, інколи служать лише вивіскою для прикриття особистих інтересів. Отож, народні обранці вирішили ввести усі ці процеси у правове поле.

Депутати серйозно опрацювали законопроект: внесено чимало поправок і зауважень.

Частину з них врахували під час постатейного голосування. Так, на пропозицію Григорія Філіпчука, закон передбачає направлення на роботу випускників, які вчилися за державний кошт.

Водночас варто звернути увагу на те, що окремі народні обранці вважають: цей закон або працюватиме погано, або не працюватиме зовсім. Бо нині найбільше непокоїть стан фінансування освіти. Адже мізерні кошти, що виділяються на її потреби, часто-густо ще й невчасно виплачуються. Втім, добрі наміри — половина справи.

Ухвалення законопроекту у другому читанні депутати продовжили на денному засіданні і опрацювали його майже повністю. На третє читання буде винесено лише кілька статей, зокрема, щодо джерел оплати праці освітян, співвідношення її з середньою в народному господарстві, а також щодо введення форми платного навчання.

Володимир КОРОЛЮК.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про присудження Державних премій України імені Т.Шевченка 1996 року

На підставі подання Комітету по Державних преміях України імені Т.Шевченка **постановляю:**

1. Установити на 1996 рік дев'ять Державних премій України імені Т.Шевченка.

2. Присудити Державні премії України імені Т.Шевченка 1996 року:

БАЗИЛЕВСЬКОМУ Володимирові Олександровичу, поетові, — за збірку поезій «Вертеп»; МІНЯЙЛУ Вікторові Олександровичу, письменникові, — за роман «Вічний Іван».

ЖИЛЕНКО Ірині Володимирівні, поетесі, — за збірку віршів «Вечірка у старій винарні»; ІВАНЧЕНКО Раїсі Петрівні, письменниці, — за тетралогію про Київську Русь: «Зрада, або як стати володарем», «Гнів Перуна», «Золоті стремена», «Отрута для княгині».

ЧОРНОВОЛУ В'ячеславові Максимовичу, публіцистові, — за збірники «Правосуддя чи рецедиви терору», «Лихо з розуму», книжку «Хроніка таборових буднів», публіцистичні виступи у газетах та журналах України і світу.

ДОНЧИКУ Віталію Григоровичу, МОРЕНЦЮ Володимирові Пилиповичу, ШТОНЮ Григорію Максимовичу, КРАВЧЕНКУ Андрієві Євгеновичу, КОВАЛІВУ Юрію Івановичу, МЕЛЬНИКУ Володимирові Олександровичу, НАЄНКУ Михайлові Кузьмичу, АГЕЄВІЙ Вірі Павлівні, літературознавцям, — за навчальний посібник «Історія української літератури XX ст.» у 2-х книгах.

НАРБУТУ Данилові Георгійовичу, художникові, — за серію портретів «Гетьмани України» та картини «Вибори кошового», «Страшний суд», «Покрова Богородиці»; ЗНОБІ Валентинові Івановичу, скульпторові, — за створення скульптурних композицій на тему Великої Вітчизняної війни (монументи Слави у містах Херсоні, Хмельницькому, на Букринському плацдармі, пам'ятник у місті Броварах).

ВІРКУ БАЛЕЮ, США, диригентові і композиторові, — за значний внесок у розвиток українського музичного мистецтва та його пропаганду в світі.

ПЕТРИНЕНКУ Тарасові Гаринальдовичу, композиторові, артистові, — за значні досягнення у розвитку сучасної української естрадної пісні, концертновиконавську діяльність останніх років; ЯРЕМЧУКУ Назарію Назаровичу, артистові (посмертно), — за концертну діяльність 1973—1995 років.

БІЙМІ Олегові Івановичу, режисерові-постановникові, ЗОЦЕНКУ Олексієві Миколайовичу, операторові-постановникові, ГРОНСЬКОМУ Володимирові Петровичу, композиторові, СУМСЬКІЙ Ользі В'ячеславівні, ХОСТІКОЄВУ Анатолію Георгійовичу, ДЕХТЯРЬОВІЙ Зінаїді Миколаївні, БОГДАНОВИЧУ Олексієві Володимировичу, акторам, — за серіали художніх телевізійних фільмів «Пастка» і «Злочин з багатьма невідомими» студії «Укртелефільм».

ЯНІВСЬКОМУ Богданові-Юрію Ярославовичу, композиторові, — за цикл музичних творів великої форми для дітей: оперу «Царівна Жаба»; мюзикли «Лис Микита», «Перстень спокуси», «Том Сойєр» (за кращий твір літератури і мистецтва для дітей та юнацтва).

3. Установити на 1996 рік розмір Державної премії України імені Т.Шевченка п'ятсот мільйонів карбованців кожна.

Президент України Л.КУЧМА.

м.Київ
29 лютого 1996 року.

Євген СВЕРСТЮК, письменник, лауреат Державної премії імені Тараса Шевченка

Боротьба за Шевченка

***Ц**І СЛОВА належать до більшовицької фразеології. Нерозумність прямої заборони вшанування Шевченка пояснив Ленін ще 1914 року: заборона вшанування Шевченка є найкращою агітацією проти уряду.*

Доводити вшанування до безглуздя — того більшовиків не треба було вчити. Вони вміли так «оформити» вшановане, що й рідна мати не впізнає.

Уже в 60-ті роки боротьба за Шевченка полягала в боротьбі проти живих послідовників його, проти людей, які любили Шевченка, популяризували його і подавали Тарасове слово без офіційних коментарів.

Якби зібрали всіх тих, що страждали за голосне читання «Розритої могили», «Чигрине, Чигрине» або «Великого льоху», то ми мали б цілу повість про вельми делікатні стосунки радянської влади з Шевченком. У таборі суворого режиму № 36 я зустрівся з А. Берничуком, якого засудили на 12 років за спробу перейти кордон. У нього знайшли в кишені переписані від руки два вірші й віддали їх на експертизу, щоб з'ясувати, чи це справді Шевченкові вірші. Уточнимо, що кордон він переходив не в турецькому, а в польському напрямку, і судили його у Львові.

У тому самому 36-му таборі був випускник політехніки М. Маринович, засуджений на 12 років за належність до Гельсінської спілки. Але він знав про «перспективне майбутнє» ще до арешту: коли 9 березня 1977 року після закінчення Шевченківського вечора у філармонії самочинно вийшов на сцену і сів за фортепіано. В той час його приятель М. Матусевич сказав: «Доповідач дуже довго й широко розповідав нам, як Ленін любив Шевченка, але він забув сказати, як Ленін любив співати «Заповіт». То заспіваймо ж його хоч після закінчення вечора».

Навіки ввійшов до історії більшовицький сценарій «вшанування» Шевченка 9 березня 1930-го. Тоді в столиці України Харкові, в театрі опери й балету було відкрито суд над українською інтелігенцією на чолі з найбільшим шевченкознавцем Сергієм Єфремовим.

У 60-ті роки наступальний цинізм вилиняв і ослаб. Сам М. Хрущов з нагоди Шевченкового ювілею говорив про мудрість партії, яка розвинула ідеї революціонерів-демократів, зокрема Шевченка.

Але молодь цим не задовольнялась і почала збиратися 22 травня біля пам'ятника Шевченкові, щоб прочитати найдовертіші вірші Шевченкові і поспівати пісень. Партія і комсомол, а по суті КДБ, до цього готувалися заздалегідь. Пригадую, мене запросили на розмову до ЦК ЛКСМУ і попросили переконливо пояснити, чому ми збираємося 22 травня, тоді як це зовсім не Шевченківська дата.

Я написав ретельне пояснення, що 22 травня — це найбільша Шевченківська дата, бо то було духовне повернення Тараса в Україну, і це зрозумів весь народ, створивши легенду, що Шевченко живий, а тільки прикинувся мертвим. Народ сприйняв перевезення труни як Шевченкове воскресіння в Україні. Відтепер уже дух Кобзаря витає над Україною, і його не можна заслати в Казахстан.

Очевидно, таке пояснення тільки долило оливи в огонь та підказало їм, що цьому святу треба покласти край. Органи КДБ були попереду. Пущено в хід залякування, переслідування, звільнення з роботи, виключення з університету. В тій атмосфері відступатися від «нашого Шевченка» було б ганьбою. Тому вже наперед було ясно, хто неодмінно прийде. Але не було ясно, які нові особи приєднаються.

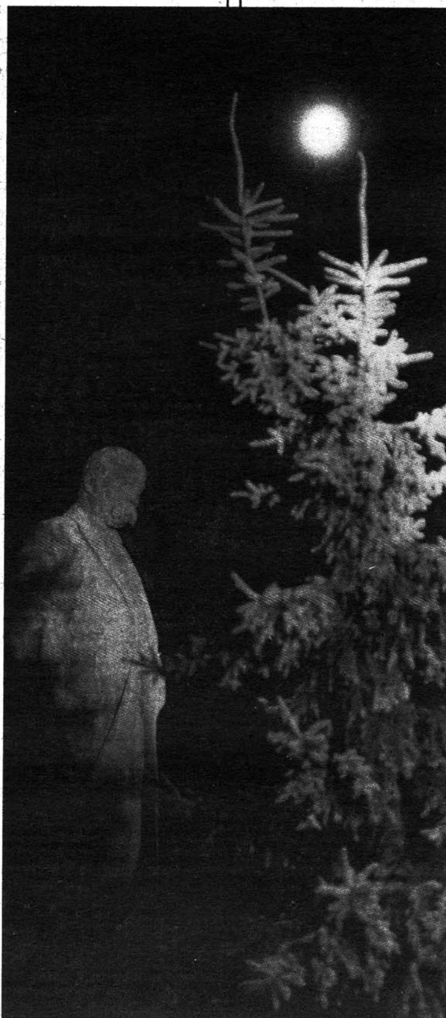
До випробуваного методу глушіння співом і музикою спробували додати метод провокацій. Наприклад, якийсь суб'єкт приходив з самодіяльним антисемітським віршем. Однак його з перших же рядків освистували, і тоді він зникав у юрбі.

Алла Горська особливо переживала, щоб не допустити балакання примітивних «шанувальників». За тими, хто намагається спрямовувати стихію, стежили оперативні працівники, і їхні донесення дають достовірні дані про учасників і співучасників. Інколи ці працівники займалися профілактичної роботою. Наприклад, понадягали вишивані сорочки, приїхали напередодні 22 травня до Миколи Плахотнюка і умовляли його не приходити.

Було б наївністю вважати, що все зводилося до азартної гри української молоді з органами міліції і КДБ. Боротьба за Шевченка розцінювалася владою на рівні державної політики.

Досить проглянути книгу щоденникових записів П. Шелеста «Да не судимы будете», щоб переконатися, як стежили за тими подіями у Кремлі і як хвилювало їх там надмірне шанування Тараса Шевченка в Україні.

Звичайно, мається на увазі «неправильне» шанування.

Іван КАЛИНИЧЕНКО, науковець, кандидат хімічних наук

Пам'ятник Тарасові — джерело антирадянської крамоли

22 травня 1967 року. Цього дня я випадково проходив Володимирською і побачив біля пам'ятника Шевченкові велике зібрання людей. Підійшов ближче подивитись і послухати. Промови, читання віршів, співи; наче нічого крамольного. Але, коли вже заходило сонце, до пам'ятника крізь натовп прорвався великий загін міліції. Цікаво, що саме в ту мить звучали слова з відомого вірша Сосюри «Юнакові»: «Поглянь! Ідуть сини Росії». Декламатор, не дочитавши вірша, вигукнув: «Вони справді йдуть» і зіскочив з підвищення. А «сини» почали хапати людей і заштовхувати їх у заготований мікроавтобус. «Шевченкознавці» у цивільному, яких теж було немало, давали вказівки: «Возьмите еще вот этого и этого». Заарештованих повезли, а люди, що зібралися, почали скандувати: «Ганьба! Фашисти! Гестапівці!». Залунали «бойові пісні», в тому числі й «Інтернаціонал».

«Чуєш, сурми заграли, час розплати настав!» — ці слова, мабуть, особливо збуджували до дії охоронців порядку. Але встановити його так і не вдалося. Люди поступово заповнили Володимирську, зупинився транспорт. Один з учасників демонстрації запропонував іти до ЦК КПУ і вимагати звільнення заарештованих. Це був лікар, майбутній політв'язень Микола Плахотнюк.

Пішла значна частина демонстрантів, на мій погляд, не менш як тисяча осіб. Йшли вже без пісень, тротуарами вулиць Хрещатика та Жовтневої революції. Назустріч рухалися поливальні машини, які інтенсивно «очищали» вулиці.

Уже на підході до ЦК колону зупинив кордон міліції, а позаду нас вулицю перекрили загони міліції і солдатів, які вийшли з під'їздів. «А ну, разойдись...!». Продемонстрували гостинно відчинені «воронки». Намагалися відривати від гурту окремих людей, але безуспішно. Ніхто не розходився, погрози залунали ще інтенсивніше, але почали прикидатись і виглядати з вікон налякані мешканці Печерська. А десь «нагорі» вирішували долю заарештованих та, мабуть, і нашу.

Приблизно о першій ночі все змінилося. Приїхала машина, з якої вийшов чоловік у білосніжному костюмі. Як грім серед ясного дня, зазвучала рідна мова: «Товариші, що сталося? Це ж просто якесь непорозуміння. Невже справді працівники міліції могли заарештувати когось за читання віршів?». Це був міністр внутрішніх справ. Він пообіцяв негайно звільнити затриманих. Але їх доставлять не сюди (нехай мешканці спокійно відпочивають), а в інше місце. Після переговорів з міністром колона рушила на площу Калініна. Вже на світанку заарештованих справді привезли й відпустили. Про всяк випадок записали їхні адреси і домовились у кінці того самого дня зустрітися біля пам'ятника. Там підписали колективного листа з протестом проти незаконних дій міліції. Невідомі доля цього листа і кількість «підписантів».

1968 рік. Я вже свідомо прийшов до пам'ятника подивитися, що ж воно буде. Створено «нову радянську традицію» — проведення фестивалю мистецтв «Київська весна». Цей фестиваль 22 травня присвячували винятково Шевченкові, і підхід до пам'ятника блокували артисти. Після закінчення виступів і концерту спробували вшанувати Шевченка неофіційно. У відповідь противник ввімкнув на повну потужність гучномовці з російською естрадою, а в натовп спрямував вантажівки «для демонтажу концертного обладнання». Протистояння тривало до пізньої ночі і закінчилося, звичайно, перемогою техніки. Наступного року історія повторилася.

Коли до влади прийшов Щербицький, він «розв'язав остаточно» проблему з 22 травня (як і національну проблему взагалі). Біля пам'ятника вже ніхто не збирався, бо всіх підозрілих зустрічали ще на підходах. Один з міліціонерів, які охороняли пам'ятник, розповів мені, що і в такій ситуації «націоналісти» намагалися знайти вихід — «организовать шабаш в Каневе». Але «органи» вчасно одержали сигнал й відмінили рейси кількох теплоходів.

День народження Шевченка святкували й надалі, але в дуже вже ганебній формі. Кажуть, що було прийнято спеціальну постанову про заборону публічного виконання багатьох його творів. Тому урочисті концерти, що їх влаштовували у філармонії 9 березня, завжди закінчувалися більшим чи меншим скандалом. Наприкінці концерту публіка традиційно вимагала «Заповіт», а заслужені артисти ніяк не наважувалися його виконати. Одного разу на сцену вибіг якийсь чоловік і почав на піаніно награвати мелодію «Заповіту». Довелося застосувати силу. Як з'ясувалося потім, піаністом був Мирослав Маринович, а одним з вокалістів — Микола Матусевич. Вони й розповіли у таборі Євгенові Сверстюку та іншим політв'язням, що у «великій зоні» пам'ятають про Шевченка.

Недовго, здається, на кілька років від'єднали вечірнє підсвічування пам'ятника. На зустрічі з «батьками міста» питав їх, чим це зумовлене. Великі люди, звичайно, ніколи не звертають уваги на таку слизьку дрібницю.

Наприкінці 80-х «22 травня» почали відзначати знову, тепер уже разом з представниками «всіх гілок влади». Тоді ж біля пам'ятника публічно підняли наш прапор. Він несподівано з'явився прямо перед обличчям збентеженого промовця високого рангу. Молоді хлопці «вистрілили» прапором із саморобного пристрою, як під час розкривання парасольки. На інших мітингах за цей прапор ще били відкрито, а тут — на людях бити не стали. Кажуть, що розправлялися потім.

У номер

Черкаси

Тарасова березниця — державне свято

Понад століття всі сущі у світі українці відзначають дев'яте березня, день народження Великого Кобзаря, як день Духовності, Утвердження нації. Ось чому Черкаський обласний комітет зі вшанування пам'яті Т. Шевченка та національно-культурного відродження запропонував оголосити цей день державним святом. Офіційне визнання Тарасової березниці піднесе її вагомість, слугуватиме справі єднання українського народу.

Київ

Акцент весни — благодійність

Соціальна служба молоді Києва спільно з Печерською райдержадміністрацією та дитячими організаціями міста провела в кінотеатрі «Зоряний» свято Весни для дівчаток, хворих на дитячий церебральний параліч. Діти разом з батьками брали участь у конкурсі акторської майстерності. Для них було підготовлено розважальну кінопрограму, призи і подарунки.

Луцьк

Волинь в очікуванні

За прогнозами гідрометеорологів, цьогорічна повінь на Волині буде більша, ніж 1979 року, коли в області було затоплено великі території. В середньому рівень води підніметься до двох метрів, а в Стиру, що в районі Луцька, — до чотирьох метрів. Буде затоплено дамбу в міському парку культури й відпочинку. Біля річки Прип'ять у поліських районах з настанням повені опиниться під водою більш як 45 тисяч гектарів території. Передбачають, що можуть бути затоплені 50 населених пунктів, понад 1000 господарських дворів. Є загроза затоплення окремих ділянок у містах Луцьку, Володимирі-Волинському, Ковелі. Рятувальні служби ведуть підготовку, щоб забезпечити мешканців поліських районів човнами. Готують до повені теплоходи й баржі.

Полтава

Фронтовики, вперед по ордери!

Коштом Полтавської міськради та підприємців-пайовиків в обласному центрі споруджено багатоповерховий житловий будинок на вулиці Колективній. Здавалося б, нічого особливого. Однак 110 квартир у цій новобудові отримали інваліди другої світової, сім'ї загиблих воїнів і учасників війни. З огляду на економічну скруту й відсутність круглих дат — новина приємна. Так тримати, полтавці!

Чернівці

Інститут подружився з ліцеєм

Договір на співпрацю уклали Чернівецький ліцей № 3 та медичний інститут. Таке співробітництво між навчальними закладами різних рівнів не випадкове. Цей ліцей готує своїх вихованців до вступу в медінститут. Вуз зі свого боку теж зацікавлений у такому поповненні.

Тож медінститут узяв на себе зобов'язання залучати до підготовки ліцеїстів своїх викладачів, надавати власну навчальну базу, а також опікуватися майбутніми лікарями під час проходження ними практики.

Візит тижня

Валентина ПИСАНСЬКА, «Голос України»

У трикутнику додалося кутів. Багатообіцяючих

ТРОХИ менше як рік тому міністр закордонних справ України Геннадій Удовенко на запрошення глави зовнішньополітичного відомства Ісламської Республіки Іран (ІРІ) Алі Акбара Велаяті побував у цій країні з офіційним візитом, де підписав меморандум, який став 35-ою за ліком угодою, укладеною нашими державами.

Наміри були багатообіцяючі: тристороннє співробітництво між Україною, ІРІ і Туркменистаном. Зокрема ІРІ і Туркменистан заявили про свою готовність здійснювати поставки енергоносіїв в Україну в обмін на експорт товарів і послуг, а реалізовувати проекти передбачалося на основі будь-яких форм розрахунку. Йшлося навіть про спорудження газопроводу Туркменистан — Іран — Туреччина — Європа, який Україна могла б забезпечувати висококваліфікованими спеціалістами та обладнанням.

І от — візит-відповідь в Україну міністра закордонних справ Ісламської Республіки Іран Алі Акбара Велаяті. Щоправда, він був складовою частиною його поїздки до країн СНД — Грузії, Азербайджану, Таджикистану, Вірменії, Білорусі та Російської Федерації.

Хоч рік, що минув з моменту підписання кількох надзвичайно важливих угод, зокрема в галузі постачання нафти та її переробки, так і не став часом їх реалізації, однак інтерес України до цього регіону не послабився. Та й тристороннє співробітництво з ІРІ і Туркменистаном, за висловом Прем'єр-міністра Євгена Марчука, залишається «надзвичайно привабливим», адже у такий спосіб ми можемо розрахуватися зі своїм боргом і з Туркменистаном, і з Іраном, поставляючи їм промислову і сільськогосподарську продукцію. Крім того, Іран хотів би одержувати з України мінеральні добрива. Під час переговорів Євгена Марчука та Алі Акбара Велаяті йшлося і про участь України у розвідувальних роботах на іранських нафтових та газових родовищах, а також про видобуток і транспортування цієї сировини.

Отож, у діловому трикутнику спільних інтересів Україна — Іран — Туркменистан з'явилися нові, але багатообіцяючі кути, де знайдеться і місце, і робота усім сторонам. Усе можливо, усе доступно і всі хочуть співпрацювати. Але чому ж угоди і домовленості, не без труднощів досягнуті політиками, майже не реалізовують виконавці, а якщо реалізовують, то зі скрипом і з рипом? Адже у складі урядових делегацій, які підписували ці угоди, було достатньо і керівників, і фахівців провідних галузей промисловості, паливно-енергетичного комплексу, банків, багатьох відомств. На це запитання, на мою думку, надзвичайно влучно відповів на черговому брифінгу в МЗС України начальник управління інформації Юрій Сергеєв: на жаль, нині стає популярною нова форма мандрівок — політичний туризм...

І все ж, незважаючи на уповільнений рух у цьому напрямку, візит міністра закордонних справ ІРІ Алі Акбара Велаяті можна вважати одним з найважливіших цього тижня, якщо говорити про майбутню перспективу розвитку співробітництва з ІРІ.

На знімку: під час зустрічі Алі Акбара Велаяті з журналістами.

Фото Анатолія ПІДДУБНОГО (Укрінформ).

SOS тижня

Юрій БОЛЬШАК, кандидат хімічних наук

Що пролилось на «Проліску»

НЕСПОДІВАНА й по-своєму безглузда аварія в Києві знову нагадала, напередодні чорнобильського десятиліття, про постійну техногенну небезпеку.

27 лютого о 4.40 ранку на території столичного автокемпінгу «Пролісок» (Ленінградський район) спалахнула вантажівка, яка зі Словаччини на Ставропілля перевозила 17,5 тонни препарату трефлан, призначеного для боротьби з бур'янами. Пожежники впоралися з вогнем, але близько 10 тонн трефлану потрапило до каналізації та в заплаву річки Нивка.

Виїзна оперативна група постійної урядової комісії з техногенно-екологічної безпеки та аварійних цього разу спрацювали справді оперативно. Група, очолювана заступником начальника штабу ГО України генерал-майором Н. Капустяном негайно вжила заходів для локалізації впливу гербіциду, його збирання та надійного поховання. На місце аварії прибула й група експертів фірми-виробника трефлану "Доу кемікл", хоч юридично фірма до інциденту непричетна, причому вона надала матеріальну допомогу для проведення аварійних робіт. За висновками вітчизняних та зарубіжних експертів дії посадових осіб визнано компетентними, обґрунтованими та своєчасними.

Щодо самого гербіциду. Трефлан легко емульгується у воді, а коли потрапляє у водойму, стає надзвичайно отруйним для риб, водних комах та ракоподібних, загибель яких можлива при концентрації десятитисячних часток грама трефлану на літр води. А гранично допустима концентрація всіх індивідуальних пестицидів для питної води у країнах ЄС менша за одну мільйонну частку грама на літр...

Київ.

У мороз і хуртовину фахівці Інституту колоїдної хімії хімії води ім. А. В. Думанського НАН України встановлюють носії для мікроорганізмів для інтенсифікації біологічного самоочищення води від гербіцидів.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Фасон тижня

Богдан БЕРЕКЕТА, «Голос України»

Мода від «Зосі»

БІЛЬШ як п'ятдесят видів найрізноманітніших послуг надають лучанам працівники ательє «Зося», яке очолює симпатична жінка Зоя Олександрівна Камінська.

Тут що не сезон — то новинка. Особливо полюбляють заходити в ательє чоловіки, для яких майстри шиють елегантні костюми. А ось цьогорічної весни розробили 20 нових моделей для жінок. Як сказала Зоя Олександрівна, в моді сьогодні — строгі жіночі костюми з жилетами, брюками. А ще — легкі пальта, довгі піджаки, блузки з візерунками... Тут не скаржаться, що нема замовників. Люди в ательє йдуть охоче, бо знають, що в «Зосі» завжди — найкраще і наймодніше.

Волинська область.

Поправка

В українському варіанті «ГУ» за 5 березня ц.р. у статті народного депутата Володимира Шевченка «Армія пристосовується до потреб оборони, але не «грається» у нескінченну перебудову» з технічних причин виникла помилка. Третій абзац в першій колонці слід читати в такій редакції: «Структура Генерального штабу України успадкувала структуру головного штабу ЗС України» і далі за текстом.

Статистика тижня

За результатами опитування служби «СОЦІС-Геллап»

Більшість українців сприймають день 8 Березня як свято, переважно відзначаючи його вдома. Чоловіки дарують найчастіше квіти, і саме це хотіли б отримати 30 відсотків опитаних жінок. Найменш популярними подарунками виявилися солодощі, прикраси, одяг, книги (живопис), спиртні напої. Українські жінки взагалі невибагливі: для половини байдуже, що вони отримають, головне — увага.

Переважна більшість опитаних чоловіків визначають поняття «жінка» як «дружина й мати моїх дітей» — 78 відсотків, «подруга, яка завжди мене розуміє й підтримує» — 45 відсотків. Цікаво, що чоловіки, для яких поняття «жінка» означає «людину, яка за своїм розумовим розвитком стоїть нижче від чоловіка», додаткові турботи й головний біль», «колегу по роботі» чи взагалі нічого не означає — таких незначна кількість — переважно нещасливі в особистому житті. Це підтверджує той факт, що особисте життя та ставлення до жінки — явища взаємообумовлені.

Втіленням ідеалу жінки для більшості опитаних чоловіків є мати — 42 відсотки та дружина — 40, а не колега чи подруга. Половина чоловіків найбільше цінують у жінці вміння вести домашнє господарство, третина — вміння виховувати дітей та духовне багатство, 27 відсотків — розум. Отож, серед українських чоловіків не спрацьовує стереотип оцінки жінки передусім за вродою, вмінням приносити сексуальне задоволення і не нав'язувати сімейні стосунки. Тут розуміють жінку як господиню, берегиню домашнього вогнища, що традиційно для українського менталітету.

Як почувається сучасна жінка? Більшість опитаних незадовільно оцінює становище жінки в цілому і рівень душевного спокою. Насамперед через відомо який матеріальний стан та такий самий стан здоров'я. Більш як половина жінок не в захопленні від свого зовнішнього вигляду. Трохи більше задоволені жінки сімейним життям. Хоча й високий відсоток тих, кого воно не задовольняє — 39. Отож про благополуччя у цих сферах говорити не випадає.

Щодо роботи, то прекрасна половина населення України поділилася порівну на тих, кого вона задовольняє — 34 відсотки, і тих, кого не задовольняє — 34 відсотки.

Мал. Яни ПЯНКОВСЬКОЇ.

Ольга ВАУЛІНА, «Голос України»

Фемінізм як партизанський рух в українській армії

Жінка тижня

ВПЕРШЕ я побачила її кілька років тому в адміністрації Президента. Тоді Мельник була співробітником гуманітарного департаменту. Медики з Чернігова прийшли за порадою до неї як колеги: що робити, як боротися з епідемією постчорнобильських захворювань...

І ось фортуна знову зіткнула мене з Ларисою Федорівною. Цього разу Мельник постала на посаді заступника начальника головного управління виховної роботи Міністерства оборони України. Наскільки мені відомо, це безпрецедентний випадок, коли жінка, цивільна особа займає генеральське крісло у військовому відомстві.

Жінка і армія — одного роду. Та жінка асоціюється у нас із миром, затишком, спокоєм, а армія — з мілітаризмом, силою, війною... Здавалося б, несумісні поняття, а Лариса Мельник суміщає. В ній дивно поєднані всі закони діалектики, головний з яких — єдність і боротьба протилежностей. М'якість з твердістю, компромісність з переконаністю, жіноча чарівність з професійною суворістю... Спостерігаючи її, подумала: «Така здатна примусити чоловіків червоніти, а декого і стерти на порох».

Кечівський майор ледь приховував свій подив (навіть плямами обличчя взялося), коли замість офіцера у звичному однострої, який приїхав з центру до периферійної дивізії з перевіркою, побачив перед собою «генеральшу» в білій мохеровій кофтині... Але такий домашньо-цивільний вигляд перевіряючого виявився пасткою. За кілька хвилин розмови майор зрозумів, що перед ним вимогливий керівник і тямущий спеціаліст. Мабуть, її роль у «чоловічій» структурі, що склалася історично, нагадує дебют якогось феміністичного партизана. І треба визнати, доволі вдалий.

З притаманним моєму поколінню «дітей перебудови» максималізмом я довго намагалася повісити ярлики чиновницького кар'єризму з усіма наслідками, що витікають звідси, на міноборонівську «даму». Та даремно. Вони до неї просто не пристають.

Про кар'єризм. Лариса закінчила з золотою медаллю малинську середню школу (Житомирська область). Вступила до івано-франківського медичного. Бідність, як кажуть, не вада, та все ж, аби стабілізувати сімейний бюджет (мати-вчителька і батько-бухгалтер сильно потерпали, поки довели до інститутів двох дочок-близнят), Леся, узявши «академку», пішла працювати директором і вчителькою молодших класів у віддалену сільську школу. Отже, то був перший її бій на ідеологічному фронті.

За два роки її перевели до київського медінституту, щоб бути ближче до батьківського дому. Поринула в науку. А потім, час прийшов, і в кохання...

Про кохання. Ларису в інституті знали як зубрилку. Вчилася з охотою. Всі дівчата вечорами розбігалися на танцюльки та на побачення, а вона — з книжкою наодинці... Зізналася, що вдома просиджувала не тільки з любові до знань. Комплексувала через свій гардероб. «В інституті на мене хлопці і не дивилися». А на роботі (на третьому курсі пішла працювати до лікарні) «попелюшчину» сукню ховала за білий халат. Та одного разу, повертаючись ранком з чергування, зустріла його — у напівпорожньому сонному метро Ларисі прищемило дверима пальто... Принц — аспірант-математик київського університету був небагатослівний, однак домігся руки і серця з математичною точністю. За кілька місяців вони одружилися. До цього часу Лариса Федорівна пишається своїм міцним тилом. Чоловік і син її розуміють і підтримують, подумки вони завжди поряд.

Про кар'єризм (продовження). Після декретної відпустки Лариса Мельник потрапила за конкурсом до НДІ рентгенорадіології та онкології на посаду молодшого наукового співробітника. Потім — завідувачка діагностичного відділення в інституті Шалімова. Повернулася до рідного медичного завідувачкою міжкафедральної лабораторії імуноферментного аналізу. Опісля службовий «ескалатор» привів її до адміністрації Президента, потім — до Федерації незалежних профспілок України. Кілька разів літала з гуманітарною місією до Грузії. Продуктами, теплими речами, медикаментами намагалася зігріти серця і тіла людей, пошматованих громадянськими незгодами. Вона і тоді не відсиджувалася в окопі, завжди — на передовій.

Видно, принциповість і незаспокоєність Лариси Мельник і зацікавили міністра оборони. Палко виступала на захист соціальних прав військовослужбовців, — от і було її «покарано» кабінетом у військовому відомстві, а разом з ним і почесними обов'язками «вихователя і захисника» захисників Батьківщини. В новому амплуа вона, жінка, мати, лікар, почувала себе чудово. Влітку Лариса Федорівна їздила до колишньої Югославії забирати наших заручників, що потрапили в полон до сербів. Після цієї поїздки багато що зрозуміла. Деякі українські «блакитні шоломи», виконуючи миротворчу місію, не розуміють її значення... Даються взнаки прогалини патріотичного виховання, втрати міцного ідеологічного підгрунтя, економічна і морально-психологічна нестабільність.

Цивільній особі, безперечно, важко розібратися у тонкощах військової науки. У свої 47 років Лариса Мельник бажає штурмувати за партою армійські премудрості. Вона подала рапорт про навчання до військової Академії. Однак їй дуже коректно натякнули — у вищій військовій альма-матер країни жінці не місце... Це, мабуть, на жаль, природна реакція чоловіків на фемінізм. Своєрідне визнання гармонії, таланту і розуму представниці прекрасної і зовсім не слабкої статі!

На знімку: Лариса Мельник.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Людмила МИКИТЮК, «Голос України»

Коли мужчині 43 роки

Ювіляр тижня

ТИПУН мені на мій довгий язик, якщо навроч, але, здається, Тарасові Петриненку дали Державну премію України імені отого першого Тараса. Можливо, якраз у цей момент, коли верстається номер, Президент підписує відповідний указ. Бо номер верстався трохи раніше, ніж бамкнула дванадцята година в ніч із 6 на 7 березня.

Є і друга новина: тому ж таки Тарасові Петриненку присвоєно звання заслуженого діяча мистецтв України. Знати б, яка добра людина чи група людей подала ідею і довела до практичного втілення — низький би їм уклін за справедливий погляд на музичні реалії сьогодення. Але ні ми, ні Тарас цих мудрих людей направду не знаємо. І це приємно усвідомлювати: що не рука руку миє, а просто музикант музику пише. Остання річ, яку написав Петриненко, називається «Ічкерія». Тарас категорично просив про це не писати. Але ми маємо черстві журналістські пера, на кінчиках яких сидять холодні журналістські душі. Щоправда, ці душі люблять істинну музику, і, може, колись це їх виправить.

У неділю Тарасові виповниться 43 роки. Ювіляр мав би співати з цієї нагоди в Палаці культури «Україна», якби той не закрили на ремонт. Натомість Петриненко готується до великого всеукраїнського туру, а почне його у квітні у Львівській опері. Київ тимчасово переноситься до Львова, і якщо не вдасться завершити цей тур у столичній Національній опері, то це вже так і залишиться. Отож Тарас і ми, скромні, б'ємо чолом перед генеральним директором Національної Анатолієм Мокренком щодо оренди цієї справді святої сцени. Як виняток.

Про все інше читайте в одному з наступних номерів «Голосу України».

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Аліса РОМАНОВА, журналіст

Київ чекає на нащадка Вільгельма Завойовника

Приготування тижня

Династія де Бургів має давнє історичне і родове коріння. Ще у XII столітті один з де Бургів був найвпливовішим феодалом Ірландії, не останню роль у чому, мабуть, зіграло становище його діда — рідного брата легендарного норманського короля Вільгельма. Часи хрестових походів давно минули, однак сучасні де Бурги і нині залишаються на вищих щаблях британських світських хронік.

Півторарічна «обробка» поп-зірки, виконавця балад і ліричних пісень Кріса де Бурга київськими шоуменами нарешті увінчалася успіхом. В межах європейського туру між Стокгольмом і Дубліном у популярного співака з'явилося віконечко і для Києва. До речі, вікно могло бути й ширшим, але невміння оперативно приймати рішення, за словами організаторів концерту, позбавило меломанів багатьох міст України наочного знайомства з автором романтичних балад. Тож до цього єдиного київського концерту де Бурга організатори готуються з подвійним завзяттям, якого, до речі, вимагають й умови підписаного контракту: а це, зокрема, два «Лінкольни», класично-аристократичне приміщення для виступу і ніяких реклам на зразок «Кока-коли», бо шоу під умовною назвою «Вечір для обраних» має бути достойне нащадка древніх коронованих осіб.

До Києва де Бурга супроводжуватиме лише один музикант, тому столичні музики зараз старанно розучують надіслану партитуру, а організатори тим часом шукають гідний аристократа рояль. «Гідними» будуть й ціни на квитки. Лицезріти автора «Леді в червоному» у Міжнародному центрі культури й мистецтв 28 березня, а також почути його «Чарівні мрії» (саме таку назву має тур) кияни зможуть у середньому за 10 мільйонів карбованців.

Алла РОМАНЧУК, «Голос України»

Бути чи не бути? Питання в цьому

Сподівання тижня

У ЗВ'ЯЗКУ з реформою системи військової освіти влітку минулого року, відповідно до постанови уряду, в ряді вузів України було скасовано військові кафедри. Це рішення викликало хвилю протесту з боку, зокрема, столичних студентів. Можливо, саме пікетування останніми Міністерства оборони пом'якшило ситуацію: студентам старших курсів дозволили довчитися на військових кафедрах, які згодом мають бути ліквідовані.

І все ж студенти та викладачі Київського державного технічного університету будівництва та архітектури не втрачають надію на збереження кафедри. На їхню думку, підпорядкування кафедри військової підготовки Штабу Цивільної оборони країни дозволило б вирішити проблему підготовки висококваліфікованих кадрів для системи ЦО, а також створити науково-технічну базу з проблем техногенної, природної та екологічної безпеки. До учбового процесу пропоновано залучити техніку й навчально-матеріальну базу військового формування цивільної оборони, що розташоване за 1000 метрів від військової кафедри університету, а в перспективі — кафедру реорганізувати у факультет. А якщо взяти до уваги, що питання підготовки офіцерів військ цивільної оборони в Україні ще не вирішено, то економія державних коштів, вважають у вузі, очевидна. До того ж організацію підготовки таких спеціалістів в університеті вже відпрацьовано. Тож студенти КДТУБА мають серйозний намір використати свій останній шанс.

Погода на вихідні

8 — 9 березня на сході України часом невеликий сніг, у Криму та Приазов'ї помірні опади, хуртовини, посилення вітру до 15—20 м/сек. На решті території без опадів. Температура вночі 10—16 градусів морозу, на сході та півдні країни 6—12 морозу. В Приазов'ї — 3—8 морозу, вдень — 0—6 морозу. В Криму вночі 2—7 градусів морозу, вдень від 3 морозу до 2 тепла.

10 березня в Україні без опадів. Температура вночі 10—15 градусів морозу, на решті території, крім півдня, подекуди до 20 градусів морозу. Вдень 3—8 морозу.

На Київщині утримається холодна погода без опадів. Температура вночі 10—15 градусів морозу, а **10 березня** подекуди до 20 морозу. Вдень очікується 1—7 градусів морозу.

Український гідрометцентр.

Закон України

Про внесення змін і доповнень до Декрету Кабінету Міністрів України «Про порядок використання прибутку державних підприємств, установ і організацій»

Верховна Рада України **постановляє:**

Внести до Декрету Кабінету Міністрів України від 10 травня 1993 року № 48-93 «Про порядок використання прибутку державних підприємств, установ і організацій» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 27, ст.290) такі зміни і доповнення:

1. Статтю 1 після слів «і нового будівництва» доповнити словами «та на поповнення власних оборотних коштів».

2. Доповнити Декрет новими статтями 3 і 4 такого змісту:

«3. Нормативи відрахувань від прибутку державних підприємств, установ і організацій, які спрямовуються на поповнення власних оборотних коштів, до 1 січня 1997 року повинні становити не менше 10 відсотків суми прибутку, що залишається у розпорядженні державних підприємств, установ і організацій після сплати ними обов'язкових платежів.

4. Установити, що державні підприємства до 1 січня 1997 року в першочерговому порядку спрямовують 10 відсотків балансового прибутку на поповнення власних оборотних коштів. Прибуток, спрямований на цю мету у визначених межах, звільняється від оподаткування».

У зв'язку з цим статті 3 і 4 вважати відповідно статтями 5 і 6.

Президент України Л.КУЧМА.

м.Київ, 23 лютого 1996 року.

Постанова Верховної Ради України

Про введення в дію Закону України «Про внесення змін і доповнень до Декрету Кабінету Міністрів України «Про порядок використання прибутку державних підприємств, установ і організацій»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Ввести в дію Закон України «Про внесення змін і доповнень до Декрету Кабінету Міністрів України «Про порядок використання прибутку державних підприємств, установ і організацій» з дня його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України в межах своїх повноважень прийняти рішення, що випливають з цього Закону.

Голова Верховної Ради України О.МОРОЗ.

м.Київ, 23 лютого 1996 року.

У КОМІСІЯХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голова **Комісії з питань правової політики і судово-правової реформи** Володимир Стретович зустрівся з послом Канади в Україні Крістофером Вестдалом на його прохання.

Голова комісії привітав пана Вестдала з призначенням на високу дипломатичну місію в Україні і побажав успіхів у цій діяльності.

Відбулася зацікавлена розмова про конституційний процес в Україні, здійснення правової реформи, можливості розвитку співробітництва між правничими установами наших країн. Досягнуто домовленості про подальші спільні дії з реформування судової системи, юридичної освіти, здійснення заходів для підвищення правосвідомості населення.

Як президент Світового конгресу українських юристів Володимир Стретович подякував панові Послу за сприяння в діяльності цієї міжнародної неурядової організації.

Комісія з питань екологічної політики обговорила проект закону «Про внесення змін і доповнень до Закону «Про плату за землю», прийнятого у першому читанні на сесії Верховної Ради. Народні депутати висловили конкретні пропозиції та зауваження до нього. Зокрема, запропоновано статтю 11 законопроекту, згідно з якою встановлено пільги щодо плати за землю, привести у відповідність зі статтею 49 Закону «Про природно-заповідний фонд України», а також звільнити від земельного податку зони прибережних захисних смуг уздовж річок, навколо водойм і на островах, що віднесені до земель водного фонду.

Члени комісії розглянули проект постанови Президії Верховної Ради України «Про вилучення і надання земельних ділянок для несільськогосподарських потреб та попереднє погодження місць розташування об'єктів». Парламентській Комісії з питань агропромислового комплексу, земельних ресурсів та соціального розвитку села запропоновано додатково вивчити матеріали стосовно вилучення земель дослідного господарства «Таїровське» науково-дослідного інституту виноградарства і виноробства імені Таїрова для розташування виробничої бази з виготовлення дверних і віконних блоків українсько-американського СП «Ірен» в Овідіопольському районі Одеської області. Депутати зазначили, що відповідно до статті 33 Земельного кодексу України вилучення земель науково-дослідних установ для несільськогосподарських потреб не дозволяється.

На розгляд сесії Верховної Ради Кабінет Міністрів вніс декілька законопроектів щодо регламентації діяльності суб'єктів підприємницької діяльності. Їх розглянуто у Комісії з питань економічної політики та управління народним господарством.

Це, зокрема, проект закону про внесення змін та доповнень до Закону «Про підприємництво», яким передбачається вдосконалити діючий порядок державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності.

Пропонується встановити, що для державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності додатково необхідно подавати довідку банку про внесення 30 відсотків вказаного в установчих документах вкладу для товариств з обмеженою відповідальністю та 50 відсотків для акціонерних товариств.

Вдосконалюється порядок включення суб'єктів підприємницької діяльності до Єдиного державного реєстру підприємств та організацій. Зокрема, передбачається проводити реєстрацію не тільки суб'єктів підприємницької, а також їх філій (відділень), представництв. Необхідність внесення таких змін викликана наявністю фактів зловживань з боку окремих суб'єктів підприємницької діяльності, в тому числі, довірчих товариств. Вноситься доповнення до переліку видів діяльності, що підлягають ліцензуванню, а саме — пов'язаної із здійсненням довірчих та інших операцій із майном довірителя.

Згідно цього проекту, пропонується також надавати право Кабінету Міністрів в окремих випадках встановлювати інші строки видачі ліцензій, ніж це передбачено ст.4 Закону України «Про підприємництво», враховуючи специфіку та складність розгляду даного питання в окремих галузях, зокрема, в галузі електроенергетики.

Члени комісії з питань економічної політики рекомендували цей проект Закону на розгляд Верховної Ради для прийняття у першому читанні.

Одночасно у комісії створено робочу групу, що працює над пропозиціями стосовно вдосконалення і уніфікації порядку реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності, доцільності єдиних реєстраційних органів у місті, забезпечення єдиної методології цього процесу, процедуру скасування реєстрації юридичної особи як суб'єкта підприємницької та іншої діяльності.

Підкомісія з питань підприємництва розглянула пропозиції щодо деяких спірних положень проекту Закону про патентування деяких видів підприємницької діяльності, зокрема стосовно непоширення його дії на систему споживчої кооперації.

Завершено роботу над проектом закону про довірчі товариства, який підготовлено на повторне третє читання. В ньому передбачено механізм захисту майнових інтересів довірителів. Збільшено розмір статутного фонду товариства, посилено вимоги щодо відповідальності довірчого товариства та його учасників.

Доопрацьовано проект закону «Про внесення змін та доповнень до Закону України «Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію)» з урахуванням зауважень Контрольної комісії Верховної Ради з питань приватизації.

Робочі групи працюють над проектами з питань антимонопольного законодавства. Готується до другого читання проект закону про недобросовісну конкуренцію, в якому розширено і конкретизовано поняття видів недобросовісної конкуренції. А саме: неправомірне використання ділової репутації підприємця (чужих позначень, рекламних матеріалів, упаковки, товару іншого виробника, копіювання виробу, порівняльна реклама, що вводить в оману; створення перешкод підприємцям у процесі конкуренції та досягнення неправомірних переваг у конкуренції (дискредитація підприємця, купівля-продажа товарів, виконання робіт, надання послуг з примусовим асортиментом, схилення до бойкоту підприємця, схилення постачальника до дискримінації покупця (замовника), підкуп працівника постачальника, підкуп працівника покупця (замовника), досягнення неправомірних переваг у конкуренції; неправомірне збирання та використання комерційної таємниці. У проекті пропонується встановити адміністративну, цивільну та кримінальну відповідальність за недобросовісну конкуренцію і відшкодування завданих нею збитків.

Цей проект закону визначає також правові засади захисту підприємців і споживачів від недобросовісної конкуренції. На думку авторів, він сприятиме встановленню, розвитку і забезпеченню чесних звичаїв ведення конкуренції при здійсненні підприємницької діяльності в умовах ринкових відносин. Найбільш складним у цьому законі є введення поняття «чесні звичаї», яке практикується у законодавстві інших країн.

Згідно проекту, розгляд справ про недобросовісну конкуренцію віднесено до компетенції Антимонопольного комітету України. Це положення погоджено з Верховним Судом України та Арбітражним Судом України.

Прес-служба Верховної Ради України.
Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

ПОЛОЖЕННЯ ПРО РЕЗЕРВНИЙ ФОНД КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

Постанова Верховної Ради України

Про затвердження Положення про резервний фонд Кабінету Міністрів України

Верховна Рада України **постановляє:**

Затвердити Положення про резервний фонд Кабінету Міністрів України.

Голова Верховної Ради України О. МОРОЗ.

м.Київ, 22 лютого 1996 року.

1. Резервний фонд Кабінету Міністрів України (далі — резервний фонд) утворюється відповідно до Закону України «Про бюджетну систему України» для фінансування невідкладних витрат у народному господарстві, соціально-культурних та інших заходів, не передбачених і які не могли бути передбачені під час затвердження Державного бюджету України на відповідний рік.

2. Резервний фонд передбачається в Державному бюджеті України у розмірі до двох відсотків обсягу видатків державного бюджету.

Загальна сума резервного фонду на кожний рік затверджується Верховною Радою України в порядку, встановленому Законом України «Про бюджетну систему України».

3. Фінансування видатків з резервного фонду здійснюється за постановою Кабінету Міністрів України відповідно до обгрунтованого подання міністерств, відомств, інших органів державної виконавчої влади та висновку Міністерства фінансів України і Міністерства економіки України щодо економічної доцільності та ефективності фінансування видатків за рахунок резервного фонду.

Резервний фонд Кабінету Міністрів України не може використовуватися, зокрема:

1) для погашення боргів, в тому числі пов'язаних з гарантіями чи іншими видами забезпечення, наданими Кабінетом Міністрів України;

2) для збільшення сум по статтях видатків, передбачених у державному бюджеті.

На засідання Кабінету Міністрів України, на якому приймається рішення про фінансування видатків з резервного фонду, заздалегідь (не пізніш як за три дні до засідання) в письмовій формі запрошуються представники від постійної Комісії Верховної Ради України з питань бюджету, яким завчасно передаються всі відповідні документи. Ці представники мають право виступити з зазначеного питання на засіданні Кабінету Міністрів України.

4. Резервний фонд використовується на фінансування:

1) витрат, пов'язаних з надзвичайними ситуаціями;

2) робіт по ліквідації наслідків стихійних явищ та аварій;

3) непередбачених витрат, пов'язаних з введенням законів;

4) інших заходів, не передбачених і які не могли бути передбачені під час затвердження Державного бюджету України, з визначенням при цьому розміру коштів, який не може перевищувати 20 відсотків загального обсягу резервного фонду.

5. Кошти резервного фонду можуть використовуватися лише в необхідних межах за цільовим призначенням на фінансування заходів, передбачуваних постановами Кабінету Міністрів України.

Залишок невикористаних коштів резервного фонду за станом на 31 грудня року, в якому їх виділено, підлягає поверненню до Державного бюджету України.

Контроль за цільовим і своєчасним використанням міністерствами, відомствами, іншими органами державної виконавчої влади коштів резервного фонду здійснює Міністерство фінансів України.

Органи державної виконавчої влади та виконавчі органи місцевих Рад разом з органами Міністерства фінансів України здійснюють контроль за надходженням та правильним використанням підприємствами, установами і організаціями виділених з резервного фонду коштів.

6. Кабінет Міністрів України щомісяця подає Верховній Раді України докладні письмові звіти про витрати з резервного фонду з обгрунтуванням їх необхідності, економічності та ефективності, а також про досягнення фактичних результатів за підсумками використання коштів резервного фонду.

Розгляд поданих документів і прийняття рішення Верховною Радою України щодо схвалення видатків з резервного фонду та можливості відновлення суми резервного фонду здійснюється під час найближчого розгляду проекту Закону про внесення змін і доповнень до Закону про Державний бюджет України або про його виконання.

Порушення Кабінетом Міністрів України, іншим зазначеним у цьому Положенні органом чи їх посадовими особами вимог, встановлених цим Положенням, є достатньою підставою для незатвердження Верховною Радою України відповідних видатків з резервного фонду і повернення до резервного фонду витрачених коштів і процентів по них за рахунок винних посадових осіб чи за рахунок коштів, виділених у державному бюджеті на відповідний орган.

Контроль за використанням коштів резервного фонду здійснює постійна Комісія Верховної Ради України з питань бюджету.

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, «Голос України»

Берег любові

поєднав кілька років тому популярних співаків Лілію Сандулесу й Іво Бобула

Стрілися двоє, долею схожі ...

Вони не могли не заспівати. Бо земля, де обоє вперше побачили світ, — то начебто скрипкові струни. Доторкнися до них смичком свого серця — і відразу народиться мелодія. То звідси, з мальовничої Буковини, з краю Черемоша й Прута, пішли в люди пісні, які знають в усьому світі, де тільки живуть українці. І досі співають їх: «Чом, чом, земле моя», «Марічка», «Черемшина», «Червона рута», «Водограй» — то пісні, які могли народитися тільки на Буковині. А яке рясне сузір'я пісенних талантів: Дмитро Гнатюк, Назарій Яремчук, Софія Ротару, Петро Ончул, Павло Дворський, Микола Мозговий, Оксана Савчук... А над ним — незгасна зоря незабутнього Володимира Івасюка. Пригадуєте, «Червону руту не шукай вечорами. Ти для мене єдина, тільки ти — повір», — то і про кохану дівчину, і про рідну Буковину сказано.

Ліля Сандулеса й Іво Бобул — заслужені артисти України — також починали свою творчу кар'єру на Буковині, в Чернівецькій філармонії. Щоправда, порізно, в різних колективах. Згодом Ліля переїхала до Києва, де працювала в мюзик-холі, а Іво — до Тернополя...

А поєднали свої життєві долі, заспівали дуетом на початку 90-х років. Можна сказати, випадково, хоча в кожному випадкові є своя закономірність.

...Весна 92-го. Пісенний Київ живе передчуттям зустрічі з творчістю поета-пісняра Вадима Крищенка. Одержали запрошення виступити на творчому вечорі Ліля й Іво. Але що саме заспівати з творчого доробку господаря вечора? Сиділи у квартирі Геннадія Татарченка, гортали пісенники. Давні і ті, що пахли ще свіжою фарбою.

— А можливо, оту, — запропонував Вадим Крищенко — і почав стиха наспівувати: — «Стрілися двоє, що долею схожі, Може, десь тут або, може, десь там. Серце питає, чи вірити можна Теплій руці і привітним словам?»

Раніше Іво цієї пісні ніколи не чув, хоч її вже виконували деякі співаки. Та якогось особливого розголосу мелодія не набрала.

Господар квартири сів за рояль. То справді була та пісня, яку вони шукали. З нею Ліля й Іво і вийшли на сцену столичного Палацу «Україна», вишукано і одночас щиро інтерпретуючи пісенну творчість В. Крищенка. То вже потім вони заспівали удвох «А липи цвітуть» Остапа Гавриша, «Нежную любовь», яку написав сам Іво, та інші пісні.

Та найпершою була ота незабутня і, мабуть, найближча їм — «Берег любові», яка найвиразніше передавала їх внутрішній стан, яка бунтувала-п'янила тонким ароматом почуттів їхні душі і несла ту бентегу іншим. Бо самі ступили на берег любові. То вже згодом Ліля скаже:

— Не можна співати все підряд, навіть написане талановитою рукою. Пісню, як і людину, треба відчути всією душею, треба її полюбити, треба буквально скупатися в її ритмі, інтонаціях, в її мелодії. Бо не може подобатися слухачам те, до чого сам ставишся прохолодно, без природного почуття.

Справді-бо: хіба можна вірити тому, хто сам себе обдурює. Як у житті, так і на сцені.

Добре там, де нас нема. Але жити треба на своїй землі

Майже два роки Ліля й Іво працювали за океаном, у Штатах. До речі, не так уже й давно звідти повернулися. Співали в основному в тих американських регіонах, де мешкає українська діаспора. На півночі країни і поблизу до Атлантичного узбережжя.

— Америка, по суті, тільки «відкриває» для себе Україну, — каже Іво. — Причому в усіх аспектах. Бо ще й тепер за океаном нас плутають то з росіянами, то з поляками. Та й самі ми доклали рук до того, що нас і досі інколи сприймають у світі як те чи інше індіанське плем'я. Бо везли за кордон або самодіяльних виконавців, або близьких до них за стилем і несмаком псевдопрофесіоналів. Одне слово, примітив, шароварщину. А ось наші сусіди-росіяни представлені в тій самій Америці своїми «зірками» найпершої величини: від Маші Распутіної до Алли Пугачової. Отож і їхнє сучасне пісенне мистецтво має зовсім інше реноме, ніж наше. І, звісно, гонорари російським виконавцям платять там зовсім інші, ніж артистам з України.

Справді, за океаном ми росіянам поки що не конкуренти. Та що там в Америці! Он перегляньте нинішні афіші з Сімферополя, Луганська, Донецька, Харкова або Одеси — чиї імена там найчастіше повторюються? Знову ж таки популярних московських співаків. А наші — в тіні або їх взагалі немає.

«Кажуть, що там, на сході чи півдні, на концерт співака з українським репертуаром «не підуть», — коментує цю невтішну ситуацію Іво. — Та видумки це все! Бо що начебто маємо: раніше, за радянських часів, ходили, а тепер — ні. Звісно, виконавця сірого, з нудним репертуаром ніхто в Луганську чи Ялті не чекає. Як, до речі, і в Чернівцях чи Львові. І причина тут не в мові, а в чомусь іншому, ближчому до професіоналізму».

Здавалося б, після «американського періоду» Ліля й Іво великих проблем не матимуть. Принаймні побутових. Але ні дачі, ні престижного авто не нажили. Досі не придбали навіть власного помешкання у столиці — живуть у доволі скромній квартирі, яку тепер винаймають. Щоправда, хочуть нарешті купити свою. Щоби і поближче до Хрещатика, і подешевше, а такий варіант, самі розумієте, доволі непросто знайти. Про них — ви навіть не повірите! — не знято жодного відеокліпу. Бо знову ж таки — бракує грошей.

Вони усе роблять самі. І те, що за них ніхто інший не зробить: репетиції, записи у студіях, концерти, зрештою, зустрічі з журналістами. І те, що почасти не стосується творчого процесу, але забирає багато часу: «дістають» квитки на поїзд чи літак, домовляються за нові виступи, готують бутерброди і каву, прибирають у квартирі... Вони звиклі до роботи, бо обоє виростали в селянських сім'ях, де ніколи ніхто не сидить без діла. Причому Іво ще й у багатодітній родині, де виросло семеро дітей.

Але в тому самому українському селі вже здавна побутує приказка: «Добре усе вміти, та не все робити». То чи не варто подружжю частину своїх щоденних клопотів, бодай організаторських, перекласти на плечі менеджера, як то здебільшого практикують у сучасному світі?

— Та ми б з радістю. Навіть завтра, — почув від Іво. — Але треба знайти людину, якій можна цілком довіряти. Як самому собі. Щоби вона в якийсь момент не обкрутила нас довкола пальця, що сьогодні почасти трапляється. Ми, на жаль, поки що такої людини не знайшли.

Можна по-різному підходити до оцінки творчості Лілі й Іво, що, до речі, й маємо останнім часом. Комусь, скажімо, не подобається їх традиціоналізм. Мовляв, то вчорашній день попмузики, а сьогодні потрібні нові ритми, нові пісенні інтонації. Але глибока мелодійність, почуттєва загостреність завжди були основою української пісні і сьогодні не втратили свого значення. Зрештою, пісня живе доти, доки її слухають і співають. І хоч би що там говорили, талановите подружжя має сьогодні свого масового слухача в Україні, для якого в основному і працює. Буває, що доводиться давати протягом місяця 10—15 концертів. І працюють здебільшого не через спонсорів, а через квиткову касу. Що то сьогодні означає — не треба казати. «Трапляється, що співаємо в залах, де майже мінусова температура, де горить лише кілька простих лампочок, — каже Ліля. — Але ми їдемо передусім до тих, хто хоче нас бачити, чути наші пісні».

І, певно, вже давно мріють про свій творчий вечір у Києві чи, скажімо, на Буковині, де починалося їх мистецьке сходження. Але досі не можуть знайти спонсорів. Були такі, що обіцяли підтримати, але потім відмовилися від своїх намірів. Начебто з фінансових труднощів, які тепер постали. «А творчий вечір треба робити такий, щоби усім був до вподоби, надовго запам'ятався, або взагалі не робити, — міркує з цього приводу Іво. — Бо маємо вірних друзів у Прибалтиці, Росії, Америці, Молдові і, звісно, найбільше — в Україні. І всіх воліли би бачити на своєму творчому вечорі». «А ще мріємо, —додає Ліля, — запросити з Буковини оркестр народних інструментів і разом з ним виконати низку народних пісень: українських, молдавських, італійських...

До речі, в нинішньому репертуарі подружжя є пісні, написані на слова російських, молдавських та італійських поетів. Бо самі виростали в селах, де люди віддавна вільно спілкувалися кількома мовами, шанують свої і чужі традиції, люблять свій край і прагнуть бути в ньому господарями, а не чекають манни небесної з чужого боку.

Та найчастіше Ліля й Іво звертаються до української поезії, бо виросли під українським небом і вважають себе дітьми української землі.

«Несу свій хрест, як кару Божу!» - співає-сповідається Ліля в популярній пісні. Бо й справді, кожний талант — то і величезний Божий дар, і потреба тяжкої праці. Бо щодня, сідаючи за письмовий стіл, стаючи біля мольберта, виходячи на сцену, треба усе починати спочатку.

Та, мабуть, саме в цьому найбільша таїна і найбільша принада творчості.

«Ми все пережили: і відчай, і втіху»

Ліля родом з Маршинців, що під Новоселицею. З того самого села, що й Софія Ротару. Мабуть, і підтримку з боку своєї відомої землячки відчувала?

— Що ви! Ніколи, — почув несподівано від Лілі.

— Невже ваші творчі шляхи—дороги ніколи не перетиналися?

— Чого ж, перетиналися. Але від того мені не було ліпше. Скоріше — навпаки.

І Ліля розповіла про такий випадок. Десять років тому запросили її, співачку Київського мюзик-холу, на одну з популярних передач, яку записувало «Останкіно». Зібралася там ціла плеяда естрадних «зірок» з усього колишнього Союзу. Приїхала і Софія Михайлівна.

Через кілька днів після запису, уже з Києва, Ліля зателефонувала музичному редакторові передачі, поцікавилася, коли передача виходить на телеекран, щоби завчасно повідомити про те рідних, знайомих. Відповідь буквально приголомшила співачку. «Лідечко, ми тобі завжди раді, ми тебе любимо і ще не раз запишемо, але Софія Михайлівна пішла до головного й категорично заявила: «або — я, або — Сандулеса. Вибирайте».

Так і залишилася молода співачка поза «кадром» московської передачі.

І це вже вкотре підтверджує, що творчі люди — напрочуд складні і непередбачувані у своїх діях. Загострено емоційні, амбітні, непоступливі, а то й мстиві.

— Ви часто конфліктуєте-сваритеся? — запитую в Лілі.

— З іншими артистами?

— Ні, з Іво.

— Буває, і доволі часто, що сперечаємося, щось доводимо одне одному. Але то життя, то природно. А щоб сваритися — рідко до такого доходить. Немає для сварок часу, — сміється Ліля і вже цілком серйозно додає: — На той час, коли ми з Іво «знайшли» одне одного, обоє вже пережили і перші радощі, і перші болі, пройшли через стрімку течію і відчаю, і втіхи. І тепер спокійніше, реальніше дивимося на те, що раніше нас поодинці буквально «вибивало» із життєвої колії.

І ця зосередженість, заглибленість, залюбленість у життя тонким ароматом натхнення переходять у їхні пісні, торкаються своїм легким крилом наших відкритих для краси душ.

Ліля й Іво народжені для пісні, як журавель для польоту над батьківською хатою.

Читачам „Голосу України", щоби Вас завжди тримав на своїх міцних раменах, берег любові! З повагою Лілія Сандулеса

Оксана ТЕЛЕНЧІ, «Голос України»

Варіації на вічні теми

Спроба збагнути житейську філософію чоловіка, який уникає матримоніальних пут

ЙОМУ 47 років. Підприємець. Розлучений. У діалозі був цілком відвертий. Спочатку наполягав на втаємниченості, а наприкінці зауважив: «А чого ховатися? Ніяких тяжких гріхів Олександр Нагорний не вчиняв». Від себе додам: старий приятель не лукавив, не хизувався.

—Запросила тебе, Олександре, не для інтерв'ю, отож залиш свої філософські мудрування для іншого жанру. Зроби жінкам подарунок з нагоди свята. Нехай ним стане ключик від потаємних дверей чоловічого «Я». Поговорімо на вічні теми. Про любов.

—Очевидно, ти хочеш почути моє міркування не лише про любов, а й про кохання, еротику, секс, про мотиви шлюбу й розлучення...

—Певна річ! Ти — бувалий у бувальцях вовк і все це пройшов. Знаєш, спочатку я хотіла написати легенду про кохання, списану з життя. Він — художник, вона — поетеса. Зустрілися уже в зрілому віці і прожили разом кілька років. Над ним, вочевидь, повис тяжкий фатум: усі його дружини вмирали. Н. була четверта. А він у неї — третій. Цю пару спостерігали із зачудуванням. І вона при ньому розквітла як жінка й поетеса. І він -також. Утримував дружину та її дітей від попереднього шлюбу, видавав своїм коштом її книги. Рятував як міг, коли захворіла. А через півроку після смерті заснував фонд її імені для підтримки творчої молоді. Наш львівський письменник Левко Різник сказав мені: «Він її не просто любив. Боготворив!» Від іншого чоловіка почула застереження: не писати «андерсенівської казки». Мовляв, вона не відповідатиме об'єктивній реальності. А що таке об'єктивна реальність у стосунках між Ним і Нею? Скажи, у твоєму житті була жінка, яку ти боготворив?

—Була. Я її згадую не інакше як з німбом над головою. Була вихована, як пушкінська Тетяна. Та вона вийшла заміж не за мене. Нині живе за кордоном. Одружився у 24 роки. Було кохання, була гармонія в інтимних стосунках. Розлучилися через 17 років. Нашій доньці було тоді 16 років. Може, ти посмієшся, але... причиною нашого розлучення була розбіжність у ідеології. Вона з'явилася, коли мої статки стали менші, хоча сім'ю я забезпечував. Однак затратний механізм не має меж. Я хотів вкладати гроші в себе. Щоб знати, уміти, писати і друкувати написане. Їй же хотілося скороминущих земних радостей.

—Була недостатньо інтелектуальна?

—Я б не сказав. Ідеологія — це не інтелектуальність. Це — дух, сенс життя. Моя ідеологія викликала її зневагу. А зневага до чоловіка відтинає усі шляхи до любові. З її боку розпочався так званий секс-терор. Це коли чоловіка не підпускають. Не найкращий спосіб утримати мужчину і довести свою правоту. Озираєшся довкруж, бачиш жінку, зневажену чоловіком, і... ви разом щасливі. Взаємоповага є найважливішим цементівним механізмом у стосунках.

—А коли нема за що поважати? Кохання буває зле...

—Не обов'язково поважати за щось. Ця повага не є чимось суто логічним.

—Якщо поважаєш себе, поважатимеш і його. Бо він — твій обранець, твоя половинка.

—О! Нас завжди вчили: ти — ніщо, а держава, суспільство — все. Ця ідеологія породила унікальний генотип радянського чоловіка і радянської жінки. Людина, яка підстеляє себе під когось або щось — чи то дружина, чи батьки, — стає ганчіркою, об яку витирають ноги. Я це відчув на собі, коли залишився з донькою, яка засвоїла мамину ідеологію... Одна близька мені пані розридалася, коли зрозуміла, що я не стелитимуся. І запропонувала таке: «Ти продай мене комусь або ж подаруй». Оце на тобі! Півроку я втовкмачую їй свою ідеологію, вчу активно виживати в ринку, а не перекладати усі проблеми на мої плечі, і ніяк не можу вибити з неї плебейську психологію. У Святому Письмі сказано: «Полюби ближнього свого, як самого себе». А якщо я уподібнюся ганчірці, то і до ближнього ставитимуся як до ганчірки.

—А де ж межа між тим, що ти називаєш ганчіркою, і жертовністю, альтруїзмом, котрі людина високих чеснот кладе на олтар любові до ближнього чи кохання? Чи ти не віриш у такі високі поривання?

—Альтруїзм у взаєминах чоловіка й жінки є доволі небезпечною річчю. Прекрасна, розумна, добра жінка, у чеснотах якої я впевнений на всі сто відсотків, кладе до моїх ніг ключ від найпотаємніших дверей і готова бути вірною рабою до смерті. І ти собі думаєш: переступлю поріг цієї святині, а чи не занудить мене від неї завтра? Чи впевнений я в собі? Чи не озиратимуся завтра в пошуках іншої жінки? Але такій пані не можна сказати правду у вічі. І мужчина ... утікає, викручується. Найкращі хвилини життя я пережив у позашлюбних стосунках. Мій ідеал — вільна жінка. А вільна в моєму тлумаченні — то власниця, а не секретарка.

—Чи бачиш у своєму оточенні оту вільну пані і чи хотів би одружитися ще раз?

—Так, хотів би засунути голову в ярмо, але щоб воно шию не муляло. Навіть примару маю: щоб було в мене не менш як троє дітей.

—Овва, вовчику-самітнику! Чи не запізно згадав про діток? Десять років холостякуєш, давно міг би... Розсмішив мене, даруй.

—Мужчині ніколи не пізно. До 90 років можна ще встигнути.

—А на ноги хто їх поставить?

—На ноги дітей можна поставити єдиним підписом на чеку. Або ж заповітом. Інше хвилює мене. Коли маєш успіх, маєш досвід і маєш вибір — ой, як важко зважитися на шлюб. Бо наперед — з одної зустрічі, одного слова, одного поцілунку знаєш, що буде далі. Кілька зустрічей — і жінка починає казитися. Їй потрібен штамп у паспорті, узаконене джерело доходу. І я став би ніким. Мене стерли б як особистість.

—Тебе зітреш! Просто ти не зустрів ту, за якою полетів би на крилах. Звісно, якщо умієш літати.

—Повір, з кожним роком я лечу дедалі вище і відчуваю, що в мене виростають крила. Я дійшов висновку, що в сорок років життя лише розпочинається. А раніше була його передісторія. Я почуваюся в душі двадцятилітнім і збагнув головне для себе. Не так важливо, хто поруч з тобою. Суть у тім, скільки за тебе дають. Емоцій! Це не шоу самітнього холостяка, а філософія досвідченого мужчини.

—Ти казав мені про прекрасні моменти життя, котрі пережив у позашлюбних стосунках. Але ж усе це називають іншим словом: невірність.

—Хлопчик-амурчик — то великий бешкетник. Він може поцілити стрілою у кого завгодно, коли завгодно. І добре, коли вистачить мудрості, щоб вийняти ту стрілу із серця і засушити в сімейному альбомі. Як ліберал я прихильник соціальної громадянської угоди.

—Але ж весь цивілізований світ живе у шлюбах.

—І хизується тим. Америка, приміром, хизується тим, що може витикати очі президентові за його позашлюбний зв'язок десятирічної давнини. Це, думаю, породжене рабовласництвом у США. Українці цивілізованіші.

—Направду, чоловічу логіку важко збагнути: і трьох дітей хочеш мати, і свободу цінуєш понад усе...

—Логіка проста: я не хочу, щоб хтось приватизував мою душу. А жінка, яка прагне шлюбу, неодмінно хоче заволодіти й душею. А інакше вона комплексує. Їй здається, що в тій душі без неї заведеться якась нечисть.

—А чоловік не прагне заволодіти жіночою душею?

—Найменше. Сама знаєш, що його передусім цікавить.

—Поза еротикою цікавить ще й той захист, який дає родинне вогнище. У нинішній безглуздій економічній ситуації, коли людина, працюючи, по кілька місяців не отримує зарплати, чоловіки, передусім інтелектуали, які не можуть і не вміють розвантажувати вагони, ламаються, впадають у депресії і навіть накладають на себе руки. А жінка викручується. Знаю одну викладачку, яка після основної роботи ходить прибирати, шиє, робить масажі, щоб прогодувати сім'ю. А її совісний і шляхетний чоловік довів себе до передінсультного стану. І тим самим створив для неї ще одну проблему. Саме життя породжує... альфонсизм.

—Схиляю голову перед берегинями. Та це одвічна роль жінки. Вона завжди відкладала щось у темний куток печери і виймала, коли мамонт утікав від мисливця. Я - позитивіст і нічого не відкидаю, навіть альфонсизму. Якщо на альфонсизм є попит, то це вигідно обом. Нехай саме життя внесе корективи. Щодо мене, то я просто голодую, коли потрапляю у фінансове провалля.

—Навіщо ж голодувати? Як ліберал, ти міг би ходити в гості...

—Не можу. Кістка в горлі застряє. Бачу зневагу в її очах.

—Ти увесь час натякаєш на один тип жінки.

—Та, що з німбом над головою, зустрічається лише раз у житті. А комусь і зовсім не зустрічається. А мені поталанило. Пригадую, колись я за неї зуба своєму суперникові вибив. Дороги кохання й самореалізації не завжди перетинаються. Постає проблема вибору. Якщо він і вона не мають спільної ноти, кохання розвіється.

—Чи бачиш перед собою еталон щасливої пари?

—Складне питання. Пробуєш кимось замилуватися і нікого не знаходиш, окрім Світлани і Віктора Білоножків.

—Щаслива пара — то їхній сценічний імідж.

—Але вони ніколи не схибили, граючи самі себе, і не розбіглися по різних телевізійних програмах. Їх поважаєш, їм заздриш, що вони можуть так зіграти. Усі ми граємо, та найважче зіграти роль самого себе.

—Один психолог із служби сім'ї розповідав про експеримент, пов'язаний із грою. Жінка, яка зненавиділа свого чоловіка і хотіла з ним розлучитися, прийшла на пораду: як знищити морально свого кривдника? Як відомстити йому за все заподіяне зло? Психолог порадив розслабити «противника» і для цього зіграти роль люблячої, терплячої, лагідної жінки. Вона увійшла в роль і згодом прийшла до психолога розгубленою: «Може, не будемо його знищувати?». Боюся, що мій задум напіввідкрити чоловічу сутність не вдався. Зрозуміла лиш одне: немає такого раціоналіста, який не потрапляв би у полон ірраціонального.

—Атож! Коли летиш на вогонь, відірвавшись від землі, усі мудрі теорії — шкереберть. Мудрі вчаться на чужих помилках. Немудрі — на власних. Я належу до останніх — тим і щасливий. Давай доп'ємо шампанське. За вас, жінок! Я ще встигну на останній тролейбус...

Львів.

Малюнки Олексія ГЕРАСИМОВА (спеціально для «ГУ»).

Микола́й НИДВОРАЙ,
Юрій ВЕНГЕРЕШ (фото), «Голос України».

А без мами нема й правди

(Початок на 1-й стор.).

Ось ви перегорнули кілька сторінок, перед вами — традиційне «Дзеркало», можливо — надто традиційне, як на сьогодні, але сьогодні чоловіки можуть дозволити собі бути традиційно банальними, розсипати навсібіч компліменти — це проститься нам і навіть буде сприйнято з вдячністю... Господи, як багато і як мало їм, жінкам, од нас треба...

А втім, що тут довго говорити, жінками треба милуватися, бо вони — окраса нашого існування, і його тривога, і навіть біль, але й надія, і затишок його. І,, як вже сказано було — Істина.

Тож милуйтеся — на цій сторінці у вас є для цього можливість і нагода. Дивіться — підряд чи порізно. З цих фотознімків ви можете скласти цілий сюжет — від світанку любові до її присмерку, і в тому сюжеті також буде Істина, очевидна і трохи печальна, але де ви бачили іншу Істину?

Софія МАЙДАНСЬКА

В сузір'ї пасіки

ПОКОЛІННЯ *поетів, що в 60—80-х прийшли в літературу, наближається до межі XX віку. На їхню долю випадає виорати завершальне коло на полі цього століття.*

На цьому завершальному літературному етапі спостерігається певний стан розгубленості перед можливістю вибору.

З цього огляду нова книжка поета Станіслава Шевченка «Дума кипариса» здається мені станом душі, що намагається вирватись із суєтності сьогоденної веремії й заглибитися в сковородинський праліс, який закликає пізнати самого себе:

Очима не орел-високогір
І не збиваю птаха на льоту,
Та внутрішньо загострюється зір
І з часом бачу навіть пустоту.
Немов духовний наш голодомор —
Засилля розцяцькованих промов,
Що видають за істину святу
Вельможну і позірну пустоту.

Це той ліс, в якому ще треба розшукати дерево для щогли, але воно вже є, воно росте.

Бучне й гучне весілля ще не запорука міцної родини, частіше трапляється навпаки. Криклива американська реклама працює на сурогатну поп-культуру, запаковану в яскравих поліетиленових мішках і ми, як осетри в забруднених ріках, запливаємо в ці мішки і задихаємось в них.

...У сумнівах, у втомі чи зневір'ї
Пригадую завжди на самоті
Я хату на батьківському подвір'ї,
Що наче знак на лицарськім щиті.

Автор найцікавіший там, де не заплутується в шовковій нитці слова (відомо, що тонкий шовк має властивість затягатися у вузлики, яких годі розв'язати). Найкраще йому вдаються короткі, стислі спалахи мислі, що дидактичною ясністю і простотою нагадують рубаї:

Як мухи, ми й на небі походили,
Як мухи, ми й на небі наслідили...
Чим цирувать озонові дірки?
Ракети ж — не голки!

Він не боїться тем, які, мов Езопові байки, переповідаються впродовж тисячоліть. Вода в джерелі одна, та люди, які втамовують нею спрагу — різні. Тема мікрокосмосу нашого єства, в якому є все, що Бог дав створеній ним світобудові, простежується у кращих віршах поета:

Сьогодні я проснувся на світанку,
Аби відкрилась істина проста:
Ми в долі жирну просимо ділянку,
Та дух високий там — не пророста.

В книжці три розділи: «Серпанкове полотно,», «Вересневий прибій» і «Зустрічі самотніх».

Перший розділ — це пробудження пам'яті, це світ, що опритомнів від удару, який на довгі роки позбавив його свідомості. Герой може оцінити своє, хоч пізнє, але радісно-болюче прозріння. Він, нарешті, побачив утрачене, що сам же, будучи в сліпій нетямі і несвідомості, руйнував. Але все ж він побачив і, як блудний син, сповнився каяття: «Хто це? Хто? Нема ж нікого! Хоч подякувать кому? Оглядаюсь, — очі Бога... Двері в сіни, у пітьму...». Та на самому краю розпачу він заклинає: «Ти не кажи, що нічого втрачати! Згадай, що можна втратити життя».

У «Вересневому прибої» відчувається магнетична сила моря, вічна, нерозгадана таїна жіночого начала в природі.

У «Зустрічах самотніх» закладена проста істина двох половинок зерна. Самотність одного народжує поезію, самотність двох народжує світ барв, звуків, вічного руху в живій природі:

Ласкава, лукава!
Язик твій — заб'ється
у дзвоні гортані,
цілунків — не злічиш!
Вже місяць
обводить лекала
світання
на персах,
на стегнах...

Ніколи не пізно вирушати в дорогу до людей, до зірок, до себе... В людей навчиться мудрості, в зірок — туги за недосяжним, у себе завжди знайдеш сумніви і сум «за тим, що не збулось у цьому літі — чомусь — хоч і судилось — не збулось...», а головне — віру, що не даремно прийшов на цю землю:

Час не чужих доріг питати,
Марнотно споглядати світ.
А власну стежку протоптати
Хоча б від хати до воріт.

На фото: Станіслав ШЕВЧЕНКО.

Олена СЄДУНОВА, театрознавець

Молодший брат Олександра Уланова

ПРЕМ'ЄРА *трагіфарсу «Кліп» на малій сцені Харківського театру імені Шевченка знаменна вже тим, що не здобула високої оцінки в творчому колективі, йде з аншлагами, інтригуючи глядачів раптовими стиками абсурдного й легко пізнаваного, впевненою грою заслуженого артиста України Петра Рачинського і актриси-початківки Майї Струнникової.*

Харківський драматург Зіновій Сагалов звів своїх героїв: Мая, молодшого брата Олександра Уланова і Катю, яка перебивається перепродажем батонів, у сучасній квартирі у вигаданому місті Іскра. Сповідуючи ідею суспільного перевороту, умовним сигналом до якого слугує рекламний телекліп із залпом «Авроры», Май згодом виявляється пацієнтом психлікарні, а Катя в очах новоявленого вождя перетворюється... на Фанні Каплан. В одній з кульмінаційних сцен спектаклю Катя-Каплан стріляє в «диктатора» Мая, строгий костюм-трійка якого пам'ятний нам з історії.

Режисер Борис Варакін, видно, не дуже весело розлучається з минувшиною, хаотичний відгомін якої веде до руйнування любовної ідилії героїв його спектаклю. Натомість веселиться публіка, чия іронічна реакція пояснює надуманість деяких сюжетних ходів п'єси.

На фото Юхима ЛИХАЦЬКОГО: сцена з вистави.

Ольга ВІТЕР, журналіст

Таємна вечеря

Під таким соусом у новому «підпіллі» київський художник і майстер сміливих проектів Анатолій Федірко пригощав своїх гостей оселедцем і ананасами. (Нагадаємо, що попередня акція прощання з галереєю «Київ» була ознаменована урочистим умертвленням і поїданням свині). Втім, пан Федірко не ненажера. Він художник, громадянин і просто людина. Саме громадянський обов'язок художника напоумив Анатолія зібрати на таємну вечерю політиків, журналістів і художників, аби створити образ української політики і виявити ...Іуду нашого народу. Хрещеним батьком трапези став віце-прем'єр-міністр з гуманітарних питань Микола Жулинський.

Протягом десяти днів майстри пензля і полотна з різних регіонів країни намалювали портрети найпопулярніших, на їхній погляд, серед населення політичних діячів — законників і виконавців (усього 15 облич). На таємній трапезі завдання присутніх було розставити портрети справа і зліва від портрета Президента, який у даному контексті виконував роль Христа. Таку композицію сам режисер пояснив тим, що роль Президента України одвічно трагічна...

Чим закінчилась рокіровка політичних суб'єктів у той вечір — не скажемо. Адже вечеря була таємна. Однак здалося, що лавровий листочок із вінка «соцартистів» Комара і Меламіда, пан Федірко використав у своїй кухні приготування художньо-політичної страви. Особливо смачні були ананаси!

Київ.

Олена ОЗІРНА

***

Але ти все одно підеш
І я
залишуся
самотньою королевою
метеликового царства.
І гілочка у моїх руках
творитиме і далі
непотрібне тобі диво.
Але я
стану сном
і навчу тебе
його бачити
Як самотньо
і незрозуміло!
Що сталося?

***

Попри все
лишатися холодною і
чужою
Коли твої губи цілують
мені пальці
Наче тіло —
лише змія,
що в'ється в твоїх
обіймах
Сміхом розбивати
паморочі хвилі.
Мов за рятівний канат,
триматися за непевність.
Намисто цілунків —
ніжну коштовність —
змити під душем.
Ніч чужа і холодна
Ріже безсонні очі
Сказати: так треба.

***

Твої губи отруїли словами
у яких вмирала
невпізнана осінь
Голос знайшов притулок
у дроті
День окошився хмарами
І місто забилося у плачі
без сліз
Я танцювала вночі
Разом з деревами
під вітром
і волосся ввібрало
запахи літа.
Квіти
спали.
І я, невпіймана,
марила твоїми руками.

***

Розплітається доля
мов волосся
Легко рукою торкни.
Поволі сотаються нитки.
У долонях
рештки непритомності,
і мов золото —
розсип слів.
Не лишиться іншого,
навіть болю,
і не випаде сніг
Урочисто, порожньо,
сонячно
Мов дерева сухі
думки.
Плач, як не можеш...
Тихий, ніжний, чужий.
Бо приспала рештки
пам'яті
Ніч чужих слів.

Христофор ГРУША

Ганебно продана за гроші

Якось ми вже писали на цих шпальтах про феміністський роман Оксани Забужко «Польові дослідження з українського сексу». Втім, рецензію писала теж феміністка. Але справедливість таки взяла гору. Минулого четверга в столичному Педагогічному музеї відбувся суто чоловічий літературний суд над одіозним романом. Все — як на суді: роман був підсудним, поет Сашко Ірванець — громадським обвинувачем, адвокатом — пані Оксана Забужко, а суддями — письменник Богдан Жолдак, культуролог Вадим Скуратівський та автор цих рядків. Як не пручався адвокат, книгу присудили до ганебного продажу за гроші з аукціону, що й було зроблено в залі суду. Примірник з автографами суддів було придбано за 200 дойчемарок — щоправда, не мужчиною, а таки жінкою...

Київ.

Бал бухгалтерів

У Запоріжжі в концертному залі імені Глінки зібралися, здавалося, всі бухгалтери міста. Саме там редакція газети «Орієнтир» вирішила «розворушити» їх після річного звіту. Організатори свята розмістили у фойє безліч речей, без яких бухгалтерові не вижити. Від комп'ютерів до... туалетної води та продуктів за помірними цінами.

Одне слово, бал. Привітальні промови переплітались із квітами, якими ілюзіоніст сипав праворуч і ліворуч, музикою у виконанні Запорізького симфонічного оркестру, ансамблю «Джаз класик бенд» і, звичайно, танцями.

А в кулуарах обговорювали проект статуту асоціації бухгалтерів Запорізької області.

На знімках: бал відкриває начальник управління бухгалтерського обліку Міністерства фінансів Валерій Пархоменко; танці, танці, танці...

Фото Бориса ДВОРНОГО (Укрінформ).

Валентина ПИСАНСЬКА, «Голос України»

Нам би їхній клопіт...

ДЕНЬ 8 БЕРЕЗНЯ — чи не єдине з колишніх радянських свят, від відзначення якого категорично не відмовився ніхто: ні жінки, ні чоловіки, яким воно, незалежно від статків, обертається чималими тратами. А щодо нових демократок, які намагаються його не помічати, то я їм за будь-яких аргументів не повірю. Адже коли тебе люблять щодня, а 8 Березня ще й з ранку до вечора, то яка жінка чинитиме опір?

Кажуть, що цей день відзначають лише на пострадянському просторі. То й хай: бо хіба їм, у тому світі, куди ми, колишні радянські, але, може, й найкращі жінки на цілій землі, їздимо у відрядження, зрозуміти наші проблеми?

Коли навіть на черговому брифінгу в МЗС України тобі дозволили задати запитання раніше, ніж колезі-чоловікові, мило пояснивши, що треба, мовляв, поважати жінок... напередодні 8 Березня! Та пробачимо нашим чоловікам, бо вже завтра вони даруватимуть нам і квіти, і увагу, а може, і подарунки!

Ну хіба зрозуміти таку маленьку велику радість, скажімо, Хіларі Клінтон, якій не тільки докоряють, що вона намагається (а хто на її місці не спробував би?) управляти чоловіком- президентом, а й яку цілком серйозно звинувачують у тому, що її «побажання» в кадровій політиці Білого дому дорого обходяться державі?

Або ж герцогині Йоркській, яка одержала судову повістку у зв'язку з тим, що не може повернути 100 тис. фунтів стерлінгів боргу своїй найближчій подрузі.

Правда, заступи і сохрани нас, Боже, і від деяких їхніх проблем. Приміром, від таких, про які, зокрема, повідомляє агенція ІТАР-ТАРС: в Ірані новий кримінальний кодекс передбачає за «незаконні стосунки між чоловіком і жінкою, доведені до подружньої зради», 99 ударів нагайкою.

Отож, не таке вже й безрадісне наше життя, коли у ньому буває таке дивовижне свято, як завтрашнє!

Надія БЕДРИЧУК, «Голос України»

Біженці... від одних проблем до інших?

ЯК НЕПРИЄМНО! Брудні, неголені, закутані в якесь лахміття люди, не розуміючи жодного слова англійською, заповнюють європейські столиці. Перехожі відвертаються від них, а поліцейські, навпаки, виявляють до приїжджих підвищений інтерес. Це біженці. Бідолахи, які йдуть, їдуть, пливуть, летять у Європу шукати притулку.

Після другої світової Європа розкрила їм обійми, бо потребувала робочих рук. І потім, у розпал «холодної війни», біженців залюбки приймали з ідеологічних міркувань. Нині «чужі» нікому не потрібні. Західні країни потерпають від безробіття, грошей на соціальну підтримку власних громадян не вистачає. І тут повісити собі на шию біженців?

А їх прибуває дедалі більше. За останні роки в Європі з'явилися і власні «бездомні» — з Югославії, Грузії, Вірменії, Азербайджану, Чечні. Це 6,5 мільйона — навіть не армія, ціла держава!

У біженців — своя «служба інформації»: вони прямують туди, де виплачують найбільшу допомогу іноземцям. Тому європейські країни одна за одною вводили обмеження для «гостей», щоб ті їхали до сусідів. А тепер, коли закони держав Європейського Союзу узгоджують, схоже на те, що всі країни стануть однаково «суворі» до приїжджих.

Якась газета писала, що насправді в Європі немає проблеми з наданням притулку, а є проблема з нелегальною іммiграцією, через яку страждають біженці. Під їхнім виглядом за кордон проникають бажаючі гарно пожити за рахунок європейців — нелегальні іммігранти. Пан Хорекенс, представник управління Верховного комісара ООН у справах біженців порівнює наплив шукачів притулку та іммігрантів з двома потоками, які тривалий час текли поруч без проблем. Але коли один з них — потік імміграції — перекрили, він вийшов з берегів і влився в річище потоку біженців. Результат — повінь.

Насправді, людей, переслідуваних на батьківщині, небагато. І Європа зобов'язалася їм допомагати. Проте щоб перестрахуватися від «нелегалів», вимурувала такі стіни на

своїх кордонах, що їх не подолають і справжні біженці.

Тепер притулок частіше від інших надає Франція — 25 відсоткам приїжджих, тоді як вся Європа — не більш як 10. Але до Парижа важко потрапити, бо місцева поліція має славу «зубатої».

Із біженцями зараз не дуже панькаються. Розгляд їхніх заяв відбувається шаленим темпом, частину людей депортують або тримають під вартою як злочинців. Таку жорстокість європейські країни пояснюють, знов-таки, бажанням відгородитися від напливу нелегальних іммігрантів, які просто «окуповують» континент.

Але в Європі є безліч «неформальних» організацій, які намагаються загладити войовничість і «черствість» своїх урядів. Нещодавно в Україні побував один з ініціаторів допомоги біженцям у Великобританії лорд Дабс. Його інтерес до нас не випадковий. Останнім часом шукачі притулку дедалі частіше звертають свій погляд на Київ. І якщо не планують залишитися в Україні, то принаймні наша держава слугує для них своєрідним «перевалочним пунктом».

Лорд Дабс зазначав, що українці тільки-но зіткнулися з проблемою біженців. Тому нам бажано запозичити досвід західних держав, водночас не повторюючи їхні помилки. Для цього потрібні, в принципі, тільки дві речі: гроші, яких у нас немає, і досвід, якого українцям також бракує. Великобританія тут обіцяє допомогти. Але оптимістично закінчити матеріал все одно не вдається: якщо в Європі стільки проблем з біженцями, то невже в нас їх менше?

На знімку: лорд Дабс.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Надія ВЕРБИЧЕНКО

КОХАННЯ НА ОСТРОВІ

СЬОГОДНІ твоє свято, чарівна панно! Ти — щаслива, бо в кімнаті стоять улюблені квіти, а коханий порається на кухні? Чи ти — кинута і самотня, оскільки твоя «половина» ще зранку заявила, що принципово заперечує 8 Березня? Яким би не був твій настрій, пам'ятай, що ти залишаєшся найпрекраснішою жінкою у світі. І доказ цьому — наша романтична історія...

Ця розповідь починається сумно, зі сліз п'ятнадцятирічної дівчини, яка одного дня побачила на своїй шкірі білі плями. Лікар, оглянувши Світлану, промовив незрозуміле слово: вітиліго. І додав, що в Києві їй навряд чи допоможуть. Треба їхати за кордон, на Кубу. Там її порятунок.

Разом з дітьми, постраждалими від чорнобильського лиха, Світлана опинилася в Гавані. Тут її біда вже не здавалася такою великою. Лагідне море нашепотіло дівчині заспокійливих слів, а тепле сонечко висушило її сльози. Дівчина знову ожила, і усмішка вже не зникала з гарненького личка.

Але скажіть, чого вам не вистачало б у п'ятнадцять років, щоб на Острові любові відчути себе щасливою?

Мабуть, тієї незрозумілої радості, яку звуть Коханням? Пам'ятаєте, десь, колись зустрічаються двоє... І кожен розуміє: це на все життя.

Його звали Даніель. І відверто кажучи, російською він знав тільки два вирази. Перший з них він сказав Світлані одразу: «Я тебе кохаю!»

Тепер життя на Кубі здавалося казкою. Разом вчили ніжні слова: він — її мовою, вона — його. Не розлучалися ні на хвилину.

І ось лікування закінчено. Хворобу побороли, але радості немає. Розлучалися з Даніелем зі сльозами і на прощання щиро поклялися одне одному в коханні. На все життя, як і належить за законами закоханих.

Повернувшися додому і вислухавши від батьків «тужіння» про нещасну долю, Даніель промовив ще одну вивчену російську фразу: «Мені все одно. Красивішої дівчини я не знайду. Хочу одружуватися».

З-за океану в Київ полетіли телеграми, мало не щодня в квартирі лунали телефонні дзвінки. «Даніель — такий щирий у своєму коханні, що я не могла не повірити йому», — зізналася мама Світлани. А невдовзі і вона познайомилася з «найкращим юнаком у світі».

Про щасливий кінець цієї розповіді ви вже, мабуть, здогадалися. Історія сучасних Ромео і Джульєтти закінчилася весіллям. Так, як і кожна добра казка, яку ми читали в дитинстві, але в яку продовжуємо вірити...

На знімку: Світлана і Даніель.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Наталя ФІЛІПЧУК, «Голос України»

Особа небажана

Мадонна може стати персоною нон-грата в Аргентині. А все тому, що зазіхнула на національну святиню — світлу пам'ять Еви Перон, другої дружини екс- президента Хуана Домінго Перона.

Річ у тім, що Мадонна вирішила нарешті здійснити свою давню мрію і розпочати кар'єру кінозірки. Нещодавно англійський режисер Алан Паркер надумав зняти фільм за рок-оперою свого співвітчизника Ллойда Веббера «Евіта», що розповість глядачам, як ви вже здогадалися, про життя і творчість акторки і першої леді Еви Перон. Але активісти правлячої Хустисіалістської партії, родоначальником якої був сам Перон, вважають, що скандально відома своєю сексуальною відвертістю співачка не гідна втілювати на екрані образ такої прекрасної жінки, як Ева.

Отож Мадонну, яка прибула до Буенос-Айреса, щоб розпочати зйомки, зустріли не квітами, а плакатами: «Мадонно , геть!». А провели... законопроектом, що передбачає оголошення Мадонни персоною нон-грата в Аргентині. Якщо вона, звичайно, не відмовиться від зазіхань на любу Евіту.

І королі, з'ясовується, не все можуть...

І в казках, і в реальності вийти заміж за особу з королівської сім'ї можна тільки один раз. Це і засмучує принцесу Діану. Як відомо, свій єдиний шанс вона вже використала. І не дуже вдало.

Принцеса Уельська нарешті визнала, що розлучення з чоловіком їй не минути. Оскільки вся королівська сім'я прагне розірвати шлюб Чарльза і Діани якомога швидше, то далі відтягувати цей процес немає сенсу.

Ділити подружжю, звичайно, є що. Справа не тільки в грошах. Треба придумати, як по черзі з колишнім чоловіком виховувати «единокровних» синів.

Але є в Діани і специфічна проблема, «королівський» головний біль — титул. Чи залишиться вона «Нашою Високістю» і після розлучення? Цілком можливо, що ні. Один з провідних конфіденційних радників королеви сер Девід Стіл сказав, що все залежатиме від умов розлучення. Але особисто він, містер Стіл, дарував би такі високі титули молодим принцесам тільки після «випробного терміну» — проблем менше.

Взагалі британці схвально поставилися до цього розлучення. Для них це звична справа: дві третини шлюбів в країні розпадаються. А леді Діана, як і раніше, залишається улюбленицею бульварної преси. Наприклад, на Багамських островах, де вона нещодавно побувала, колишній шеф служби безпеки зафіксував Діану на відеоплівці, коли та приміряла нижню білизну. З'явилися і фотографії якогось сорокарічного мільйонера, що залицявся до Діани на тих же злощасних островах.

Немає слів, як це розлютило нашу героїню. Кажуть, вона зареклася їздити на Багами. Особисті адвокати радять Діані контролювати надалі свою поведінку і бути стриманішою. Адже незабаром вона втратить заступництво монархів. Все можуть тільки королі. А їхніх колишніх дружин це, на жаль, не стосується.

Рецепт від пана посла

ЗАВТРА той єдиний день на рік, коли будь-яка жінка може з повним правом відправити свого судженого на кухню і забажати, аби той приготував щось екзотичне. Ми можемо допомогти у цьому чоловікам. Надзвичайний та Повноважний Посол Канади Крістофер ВЕСТДАЛ розповів нам, як готувати квадратні тістечка з фініками та кленовим сиропом.

Тістечка с кленовим сиропом

Щоб приготувати тісто, треба поритися у домашніх запасах і наскребти півтори склянки борошна, вівсяних пластівців, склянку цукру, масла, півсклянки товчених сухарів та одну восьму чайної ложки солі. Тісто замісити, розкатати та викласти у попередньо змащену жиром та посипану сухариками квадратну форму. Після цього на тісто виливається начинка.

Її готують так. У півтори склянки гарячої води, змішаної з кленовим сиропом (1/4 скл.), засипати півсклянки нарізаних сушених фініків без кісточок. Варити на середньому вогні, поки фрукти не стануть м'якими, а рідина однорідною. Потім охолодити.

Випікати у духовці при температурі 180 градусів. Дамо ще одну пораду: кленовий сироп та фініки можна придбати у магазині «Смачний світ», що на вулиці Богдана Хмельницького.

Іван ОЗЕРЧУК, журналіст

Запрошуємо на фестиваль грацій

ПРИХИЛЬНИКИ *художньої гімнастики вважають турніри на призи видатного тренера Альбіни Миколаївни Дерюгіної, що традиційно відбуваються в Києві, не нижчими за значущістю, ніж чемпіонати світу.*

На нинішні змагання, які призначено на 15—16 березня, до столиці України прибудуть найчарівніші грації з 19 країн. І серед них — представниці Болгарії, Білорусі, США, Італії, Угорщини, Фінляндії, Кореї тощо. Це буде яскравий фестиваль художньої гімнастики, а для багатьох — один з найвідповідальніших етапів підготовки до олімпійського турніру в Атланті.

Українську збірну очолить абсолютна чемпіонка світу, володарка «Кубка Дерюгіної»-95 Катерина Серебрянська з Сімферополя. В нашій команді й інша представниця славної «Школи Дерюгіної» — майстер спорту міжнародного класу Вікторія Стадник.

Як повідомила журналістам директор турніру Ірина Іванівна Дерюгіна, цього разу запроваджено призовий фонд для гімнасток, які посядуть перші шість місць. Про це подбав генеральний спонсор змагань — компанія «Україна Холдинг Лізинг». Фірма «Reebok» виділяє для учасниць спортивну форму, сумки та заохочувальні призи.

На знімках: славна мати і не менш славна її донька — заслужені тренери України Альбіна та Ірина Дерюгіни.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Михайло ВАСИЛАШКО, «Голос України»

Столоначальники — на килим!

У господарських справах Хмельниччина у списку областей-лідерів України. Тут виростили непоганий урожай хліба, також гарні показники у тваринництві, пригальмовується спад виробництва у промисловості. Одне слово, помітно роботу керівників різних рангів в області.

А що ж вони можуть самі, без підлеглих? На це відповіли II обласні спортивні ігри керівних працівників, що відбулися у Ярмолинцях. Понад 400 учасників цих змагань, що мали виборювати загальнокомандну та індивідуальну першість, привітав голова районної Ради Олександр Дерев'янко, вручив кожному учаснику хліб-сіль та пам'ятні сувеніри.

Змагання тривали зранку до пізнього вечора. Абсолютну першість серед команд міст та районів виборола команда господарів — ярмолинчан. В індивідуальному заліку переможцями стали: серед гирьовиків — кам'янчани Олег Березицький та Олександр Шиндеровський, з армреслінгу — ярмолинчанин Володимир Лобода та кам'янчанин Володимир Горенко, найсильнішим у шахах виявився Олег Нечаєв з Шепетівки, а найспритнішим на тенісному корті був хмельниччанин Петро Драпатий. У групах тенісистів та шахістів змагалися також дівчата. Перемогу одержали подолянки Валентина Замаєва та Оксана Міщитина.

Найкращих фізкультурників від обласної адміністрації привітав начальник облуправління з питань молоді та спорту Євген Костін. А голова облради ДСТ «Колос» Микола Ковальов вручив керівникам-спортсменам дипломи та цінні подарунки. Він пообіцяв, що такі змагання стануть в області традиційними.

Події тижня

БІАТЛОН. Золоту медаль на першості світу серед юніорів, який відбувся у Фінляндії, завоював Юрій Дериземля з Чернігова.

ГАНДБОЛ. Збірна України в Запоріжжі обіграла в товариському матчі чемпіонок останніх двох Олімпіад і світу спортсменок Кореї — 23:22.

ФУТБОЛ. Відбулися матчі 1/16 фіналу розіграшу Кубка країни з футболу. Цікавий момент: одразу шість (!) клубів вищої ліги зійшли з дистанції турніру. Найбільше м'ячів в основний час було забито в Хмельницькому та Карапишах (по сім), де «Поділля» і миронівська «Нива» приймали відповідно дніпропетровський «Дніпро» та львівські «Карпати». Гості виграли — 5:2 та 4:3.

Нагадав про себе знаний бомбардир дніпрян Олександр Паляниця, який зробив «хет-трик». З усього видно, що «Дніпро» не гаяв часу під час тренувальних зборів у Німеччині, Об'єднаних Арабських Еміратах та Бразилії. У країні чемпіонів світу український колектив залишив приємне враження. А наставник бразильської збірної Маріо Загалло відзначив Андрія Полуніна. «Такий футболіст прикрасив би і мою команду, і будь-яку елітну збірну», — сказав він журналістам.

Команду неодмінно посилить колишній півзахисник київського «Динамо» та національної збірної Сергій Мізін. А ще, як нам стало відомо, у складі «Дніпра» ось-ось має з'явитися бразильський форвард Емерссон. Раніше він виступав за німецький клуб «Санкт-Паулі».

А тим часом боротьба за Кубок України продовжиться. Завтра у матчах 1/8 фіналу зустрінуться: «Динамо» (Київ) — «Зірка-НІБАС» (Кіровоград), «Дніпро» (Дніпропетровськ) — «Карпати» (Львів), «Шахтар» (Донецьк) — «Динамо-2» (Київ), «Нива» (Тернопіль) — «Волинь» (Луцьк), «Нива» (Вінниця) — «Галичина» (Дрогобич), «Таврія» (Сімферополь) — «Явір» (Краснопілля), «Кремінь» (Кременчук) — «Металург» (Нікополь), «Металург» (Запоріжжя) — «Торпедо» (Запоріжжя).

Ну, а кубкові невдахи з вищої ліги проводять останні приготування, бо вже наступної середи стартує друге коло національного чемпіонату. І як не лютує наостанок зима, весна все одно візьме своє. А з нею прийде і великий футбол.

На знімку: момент кубкового матчу на Республіканському стадіоні, де зустрілися «ЦСКА-Борисфен» (Київ) та донецький «Шахтар», з м'ячем армієць Едуард Цихмейструк.

Фото Валерія СОЛОВЙОВА (Укрінформ).

***

У вівторок в Європі відбулися перші матчі 1/4 фіналу розіграшу Кубка УЄФА:

«Барселона» (Іспанія) — «Ейндховен» (Нідерланди) — 2:2, «Славія» (Прага, Чехія) — «Рома» (Італія) — 2:0, «Мілан» (Італія) — «Бордо» (Франція) — 2:0, «Баварія» (Німеччина) — «Ноттінгем форест» (Англія) — 2:1.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ, «Голос України»

МЕДВЕДЄВ, ЗДАЄТЬСЯ, ДОЗРІВ...

ЦЯ НОВИНА *привернула увагу багатьох прихильників спорту в багатьох країнах світу. Український тенісист Андрій Медведєв звернувся до Міжнародної федерації (ITF) з проханням дозволити йому в наступному розіграші Кубка Девіса виступати за збірну Росії, а цього року на Олімпійських іграх в Атланті?*

Щодо причин такого рішення висловлювалися різні версії. Тому цікаво було дізнатися про офіційну точку зору ITF. А вона така: «Пан Медведєв грав за Україну протягом трьох останніх років. Для того, щоб виступати в Кубку Девіса за іншу країну, треба бути її громадянином. Мати паспорт і проживати в ній протягом 36 місяців поспіль. І одночасно ви не повинні представляти іншу країну протягом трьох останніх років. Отже, щоб грати за Росію, цьому тенісистові треба три роки не виступати за Україну»...

Одне слово, ITF не дала дозволу колишньому нашому землякові на такий перехід.

Але, можливо, є якісь інші шляхи для зміни тенісного громадянства і здобуття права виступати все ж таки найближчим часом за Росію і, зокрема, на Олімпіаді в Атланті?

У тій же ITF пояснили, що ні, бо Медведєв не є російським тенісистом. Нікого не обходить, якої національності його батьки. Він був заявлений як українець. У федерації знають, що чомусь Андрій Медведєв постійно намагався виставляти себе росіянином, не любив, коли його називали українцем. Але то його особисті мотиви, які не мають жодного стосунку до того, яку країну він репрезентує на кортах. За походженням він міг бути будь-ким і грати за Україну.

Британські інформаційні агентства, висвітлюючи цю ситуацію, наводять приклад із канадцем Грегом Русецьким, який почав виступати за цю країну ще до 16 років. І так само, як і Медведєв, подав клопотання про зміну спортивного прапора. Але він мав значно вагоміші аргументи. Його мати — британка, тому він мав два паспорти. До того ж, постійно мешкав у Великобританії. Зрештою, йому дозволили. А Медведєв постійно проживає взагалі у Німеччині. І з Росією у нього, як бачимо, нічого спільного.

Отака принципова позиція ITF. А що думають з цього приводу керівники українського спорту?

— Згідно з Олімпійською хартією і правилами міжнародної федерації він не може виступати за Росію, — сказав заступник міністра молоді і спорту Микола Костенко. — Ви вже знаєте, що Андрій ще торік виступав за нашу державу в розіграші Кубка Девіса проти команди Єгипту. Згоди на перехід до російської команди ми принципово не даємо...

Президент Федерації тенісу України Герман Беньямінов болісно переживає цю ситуацію. Адже він з величезною симпатією ставиться до Андрія, добре розуміє, за чим сценарієм розігрується цей спектакль.

— Силою тримати його не збираємося, — каже він. — Але це дуже несправедливо. Росія завжди переманювала наші не тільки спортивні таланти...

Медведєв, кажуть, збирається придбати житло у Москві. Для людини його достатку — це дрібниця. З таким же успіхом він може купити помешкання де захоче. Знаємо, що він збирається отримати російський паспорт. І в жовтні 1998 року зможе виступати за команду Росії. Але наостанок хочеться йому сказати, що за його успіхами і невдачами спостерігала велика країна, йому бажали щастя, перемог багато хороших людей. Ось яку величезну армію щирих і вірних друзів він втрачає. Заради чого? Що отримає натомість? Можливо, колись він і задумається над цим...

На знімку: на кортах має бути і порядок, і чесність...

Фото Миколи БОЧКА.

Академік ГОНЧАРЕНКО: Національний університет не поступається Оксфорду. І не лише за добором зарубіжних правників

Освіта

Співрозмовник кореспондента УНІАН Катерини КІНДРАСЬ — декан юридичного факультету Національного університету імені Тараса Шевченка, доктор юридичних наук, академік Української академії правових наук Владлен ГОНЧАРЕНКО.

— Владлене Гнатовичу, приймаючи на факультет студентів нової генерації, яка знає, що живе в час політичного хаосу і викривлених ціннісних орієнтирів, якими фактами ви намагаєтеся їх переконати, що правник — це не просто професія?

— Я нагадую їм, що прохідний бал на факультеті кілька років поспіль тримається позначки 14, і пропозиція в кілька разів перевищує попит. Це означає, що з року в рік Національний університет набирає потенційно найкращих студентів-юристів. Хоча, якщо відверто, мене непокоїть, жахає, що викривлену шкалу суспільних цінностей зведено нині до рангу державної політики. Наприклад, нашому факультетові дедалі важче забезпечувати випускниками державну судову систему, бо сьогодні праця судді поцінюється держсудом в 7—9 мільйонів карбованців, тоді як мій аспірант має місячну стипендію 11 мільйонів. Ми повинні, безперечно, прищеплювати своїм студентам переконання, прагнення до справедливості, чесного вирішення справ. А як? Коли прагматично-цинічна фраза: «А що я від того буду мати?» стала у світській розмові ледь не ознакою «доброго тону».

— Останнім часом освітнім закладам дозволено самостійно проводити комерційну діяльність. Чи не вважаєте ви, що принцип несправедливості закладено уже в самих умовах вступу до університету: у когось батько — «крутий банкір» і для нього 4 тисячі доларів (вартість повного курсу навчання на комерційній основі) — «кишенькові витрати», а в когось — шахтар, який півроку не може добитися виплати заробітної платні.

— У нашому сьогоденні багато об'єктивно несправедливого. Візьмемо хоча б ті самі оцінки «4» і «5»: за багатьох умов (прискіпливість викладача, настрій абітурієнта, «щасливий білет» тощо) їх можна легко поміняти місцями. «Планові» і «позапланові» (на комерційній основі) студенти — це діти приблизно однакового рівня підготовки, відмінність лише в тому, що другі — «не добрали» 1-2 бали, але знайшли «цільового спонсора», котрий готує фахівця для своєї фірми, банку, адвокатської контори тощо і, таким чином, водночас полегшує проблему працевлаштування випускників.

Факультет же за рахунок цих додаткових коштів має можливість облаштувати аудиторії на сучасному технічному рівні, створити власне видавництво, випускати найнеобхіднішу правову літературу, навчальні посібники, зрештою, гідно поціновувати працю викладачів, які належать до однієї з найстаріших і найсильніших наукових юридичних шкіл. Що ж до шахтарських чи хліборобських дітей, то у них є право і можливість одержати освіту безплатно (плюс стипендія і гуртожиток), адже планових місць на кожному курсі факультету — 250. Платять же за навчання на понадпланових місцях. Тому про соціальну несправедливість говорити не доводиться.

— А все-таки проблема інтелектуального відтоку в комерційні структури, недержавні вузи на факультеті існує?

— Є проблема «притоку» — багато зарубіжних фахівців мають бажання читати в престижному Національному університеті той чи той курс лекцій. Причому, є й такі, хто вважає нас кимось на кшталт дикунів, які лише вчора злізли з дерева, не підозрюючи, що київська юридична школа має багатющі традиції, потенціал і досвід пробивання наукової думки крізь «єдино правильну ідеологію». Тому до зарубіжних фахівців у нас вимоги аналогічні гарвардським, оксфордським, сорбоннським: заявка за місяць-два, життєпис, перелік наукових праць, рекомендації «світил», тобто не кожен може стати за нашу кафедру. Почуття власної гідності дуже легко втратити й дуже нелегко набути.

Що ж до кадрового потенціалу факультету, то я приємно здивований благородством колег, які не проміняли престижний Національний університет імені Тараса Шевченка на спокусливі, з матеріального боку, пропозиції недержавних вузів. До речі, ми маємо своє дітище — юридичний факультет Чернівецького університету, якому допомагали і методичним забезпеченням, і кадрами, навіть виховали для нього 15 кандидатів наук. Цього року він випускатиме у світ першу «гвардію» правників. Тож у нашому похмурому житті трапляються й приємні події.

— Чи не вважаєте ви, що й в Україні назріла необхідність ввести систему рейтинговості вищих навчальних закладів, щоб суспільство в епоху суцільної «університетизації» могло орієнтуватися в освітянському просторі?

— Безперечно, триває профанація вищої школи. Новостворені недержавні інституції дійшли до того, що за 10 місяців навчання «випікають» юристів «міжнародного класу». Це — перетворення правосуддя в ремесло. Є факультети в держуніверситетах, де немає жодного доктора наук. Чому б нам не придивитися до чужого досвіду, якщо бракує власних ідей? Наприклад, у більшості штатів США Американська колегія адвокатів визначила перелік університетів, випускники яких можуть працювати адвокатами (в США адвокат — це і професія, і кваліфікаційний ступінь), вихованці всіх інших освітніх закладів повинні перескласти «на адвоката» екстерном ряд іспитів, також офіційно визначених.

Або ще один аспект. Наш факультет приступив до підготовки магістрів за шестирічною програмою. Але чи визначене місце цих фахівців у нашому суспільстві? Очевидно, потрібно також певне розпорядження Кабінету міністрів про те, що, приміром, посади голови обласного суду, міністра, заступника міністра, голови Верховного суду та ін. можуть обіймати лише особи, котрі мають ступінь магістра права.

— Сьогоднішній юридичний корпус за своєю професійною компетенцією виявився неготовим до якісного провадження справ, наприклад, щодо взаємовідносин у фінансово-банківській, комерційній, інформаційній сферах. Чи можна сподіватися, що ваші випускники завтра змінять ситуацію на краще?

— Відразу ж після 1 грудня 1991 року, коли стало зрозуміло, що вороття назад не буде, наш професорсько-викладацький склад відчув: зміни в цивільно-правових відносинах неминучі. Оскільки в університеті імені Т.Шевченка традиційно кращі в Україні наукові кадри з цивільно-правової, фінансово-правової підготовки, то проблем із відкриттям нових спеціалізацій не було. Правда, ми не цуралися не лише вчити, а й самі вчитися. Тому вже п'ять років готуємо фахівців з комерційного, фінансово-банківського права та інших сучасних гостродефіцитних спеціальностей. Обговорюємо нині нагальність і вузької спеціалізації: морське, вексельне, інвестиційне право. Є різні думки щодо такого шляху, серед яких і небезпека професійної деформації. Ми стали сьогодні прагматичніші, але не втратили почуття власної гідності та кращих традицій столичного університету.

Астрологічний прогноз на 11—17 березня

Наступний тиждень сприятливий майже для всіх зодіакальних знаків. Найкраще присвятити його закінченню раніше розпочатих справ. Постарайтеся позбутися всіх боргів і невиконаних зобов'язань, щоб це не відволікало вас надалі. У вівторок дещо підвищується вірогідність травматизму. Більш вдалий час припадає на другу половину тижня. Можливо, хтось із вас матиме підвищення на службі.

Овен (21.03 — 20.04). Постарайтеся бути стриманішими, особливо у пориві самопожертви. Для тих, хто народився у середині квітня, неділя обіцяє бути найвдалішим днем тижня.

Тілець (21.04 — 20.05). Дайте волю своїй уяві, усвідомте свої можливості й тоді з середини тижня зважте шляхи реального втілення ваших задумів.

Близнюки (21.05 — 21.06). Найбільш сприятливі дні на цьому тижні для вас — п'ятниця і субота. Близнюки, які народилися на початку червня, завдяки своїй ініціативі у п'ятницю можуть знайти спонсорів або покровителів.

Рак (22.06 — 21.07). Зірки продовжують сприяти Ракам, особливо тим, хто професійно пов'язаний із законодавчою і судовою діяльністю, а також працівникам вищої школи. Найбільш вдалим днем обіцяє бути неділя, особливо для Раків, які народилися у другій декаді липня.

Лев (22.07 — 22.08). Ретельне виконання службових обов'язків, підвищена вимогливість до себе — девіз Левів цього тижня. Наприкінці тижня будьте уважні до свого самопочуття.

Діва (23.08 — 22.09). Незначне полегшення чекає на Діву в середині робочого тижня. Решта часу вимагатиме від неї досить великого напруження, яке вона зможе подолати за допомогою своїх партнерів.

Терези (23.09 — 22.10). Турбота про своє самопочуття і здоровий спосіб життя мають бути на першому плані у Терезів. Настав час зробити по-домашньому затишне робоче місце або кабінет, особливо тим, хто народився у жовтні.

Скорпіон (23.10 — 22.11). Успіх супроводжує Скорпіона, та все ж наприкінці робочого тижня не перенапружуйтеся. Днем найвищих досягнень обіцяє бути неділя, якщо ви народилися в середині листопада.

Стрілець (22.11 — 21.12). Найлегшими для Стрільця можуть бути початок і кінець робочого тижня. Стрільці, які народилися на початку грудня, проявіть ініціативу в п'ятницю, а тим, хто народився в середині грудня, навпаки, цього дня краще нічого не починати.

Козеріг (22.12 — 20.01). Козерогу протягом всього тижня краще бути поінформованим про ті проблеми, якими він займається. В п'ятницю та суботу не нехтуйте відпочинком, а решту часу будьте активніші.

Водолій (21.01 — 19.02). Весь тиждень сприятливий для Водоліїв. Стан розслаблення має дещо переважати над станом активності. У п'ятницю можливе вдале придбання предметів мистецтва, в тому числі й антикварних (для Водоліїв, які народилися в середині лютого).

Риби (20.02 — 20.03). Початок тижня може видатися заважким, але під кінець усе має налагодитися. Наприкінці тижня Риби можуть знайти оригінальне розв'язання своїх проблем. У п'ятницю чи суботу вам захочеться зостатись наодинці.

І знову про транспорт

Для багатьох з нас початок і кінець робочого дня пов'язаний з транспортом. Щоденні поїздки на роботу, навчання та за іншими звичайними клопотами перетворилися на справжнє випробування сил і нервів. На маршрутах, як правило, немає й половини належних за нормами автобусів, а про трамваї годі й казати: нерідко їх один-два. І збираються на зупинках натовпи людей, а двері міського транспорту уквітчуються гірляндами пасажирів. А скільких їх ще залишається годинами чекати на морозі можливості дістатися додому чи на роботу.

Ні для кого не секрет, що сміхотворно низькі тарифи на міські перевезення в сукупності з цілою системою «пільг» різним категоріям населення не забезпечені реальним джерелом фінансування і стають дедалі більше схожими на політичний популізм з боку держави. Кінцевим результатом такого «соціального захисту» є, безперечно, знущання над нами, пасажирами. А тим часом в автопідприємствах і трамвайних депо, цілком позбавлених не лише інтересу, а й можливості нормально працювати, вистроюється під парканом черговa шеренга несправних машин, кандидатів на «кладовище». Оскільки за родом своєї діяльності маємо справу з автобусами, то про це й поведемо мову.

Так склалося, що в доперебудовний період понад 70 відсотків усіх автобусних перевезень в країні перейняли на себе угорські автобуси «Ікарус», і нині реальної альтернативи цим машинам-трудівникам нема ні в Україні, ні в інших країнах СНД. Припинення централізованого увозу «Ікарусів», безсистемність у питаннях тарифної політики і фінансування автотранспортних підприємств спільного користування останнім часом привели до різкого загострення транспортної проблеми, особливо у великих містах і промислових центрах.

На різних рівнях управління галуззю нестача фінансових ресурсів нерідко сприймається лише як виправдання бездіяльності, відхід від планово-попереджувальної системи технічного обслуговування і ремонту рухомого складу, відсутність продуманої політики з питань модернізації вже існуючого парку і його оновлення. Саме це призводить до того, що на автобусному транспорті мають місце такі негативні процеси, як прискорене, лавиноподібне скорочення чисельності рухомого складу, стихійні закупки автобусів, зокрема й тих, що вже були у вжитку, за кордоном за рахунок випадкових джерел фінансування. Наведемо лише такі дані: за останніх п'ять років в автотранспортних підприємствах України списано понад 5 тисяч автобусів «Ікарус» із загальної кількості існуючих 12 тисяч. І ця цифра продовжує зростати. Лише у Дніпродзержинську в АТП №11232 через несправність простоює 200 із 350 машин. Що стосується зарубіжних закупок автобусів різних марок, зокрема й тих, що були у вжитку, така політика є скоріше просто розтранжирюванням державних коштів, оскільки породжує проблему забезпечення відповідними автомобільними маслами, запчастинами, веде до заповнення парків морально застарілими машинами із залишковим ресурсом від кількох місяців до 1—2 років. До того ж машини потребують серйозного, частіше капітального ремонту вже на час їх придбання.

На жаль, залишковий принцип фінансування робіт з відновлення рухомого складу призвів до того, що у більшості підприємств автобуси доведені до стану, коли обсяги і складність необхідних для їх відновлення робіт можуть бути під силу далеко не кожному, навіть спеціалізованому, ремонтному підприємству.

І все ж об'єктивний аналіз можливих варіантів оновлення і поповнення рухомого складу свідчить, що в сучасних умовах першочергового значення набуває збереження вже існуючого парку шляхом капітального ремонту автобусів з одночасною їх модернізацією. Це робиться на досить серйозній основі навіть у таких небідних країнах, як Німеччина та Угорщина.

За нашими оцінками, відносна вартість, тобто вартість придбання в сьогоднішніх цінах, тільки парку «Ікарусів» що є зараз в Україні, перевищує 150 трлн. карбованців. Це величезне національне багатство, цінність якого посилюється ще й тим, що «Ікаруси» добре знайомі нашим водіям і ремонтникам, вони на практиці довели свою здатність працювати на дорогах України, для їх обслуговування і ремонту практично в кожному автогосподарстві створено необхідну виробничу базу.

Одним з небагатьох підприємств в Україні, здатних забезпечити глибокий відновлювальний ремонт «Ікарусів», є Дніпродзержинський авторемзавод. З метою надання практичної допомоги автотранспортникам у ситуації, що склалася, тут ведуть роботи з корінного поліпшення якості ремонту автобусів і їх складових частин і нарощують обсяги відновлення і виготовлення запасних частин, у тім числі й товарних.

А тепер спробуємо розглянути переваги, які дає ремонт і збереження рухомого складу. Якщо заводська вартість нового зчленованого автобуса «Ікарус-280» в перерахунку за курсом НБУ становить 23 млрд. карбованців, а міського автобуса ЛАЗ з двигуном «Рено» — 11 млрд., то вартість капітального ремонту «Ікаруса-280» з встановленням нового кузова складає лише 8 млрд. карбованців. Якщо ж відновлюваний автобус комплектується новою сучасною угорською силовою установкою з двигуном Д-10, новими переднім мостом і кермовим управлінням, загальна вартість ремонту з модернізацією складе 11—11,5 млдр. карбованців. Замовник за цих умов одержує практично новий автобус за ціною вдвічі меншою за вартість імпортного. До того ж «Ікаруси-280» мають в 1,6 раза вищу продуктивність, для їх експлуатації потрібна менша кількість водіїв, ніж для ЛАЗів з двигуном «Рено». Та й сам двигун «Рено» після 1—2 років роботи не радує експлуатаційників, незважаючи на непогану паливну економічність.

Порівняно з продукцією угорського виробництва, кузов «Ікаруса», який виготовляється на Дніпродзержинському авторемзаводі, має посилену конструкцію, яка забезпечує строк служби не менше 12 років за статичних і динамічних навантажень, типових для наших умов експлуатації. Можливості заводу — 500 автобусів на рік — забезпечують потребу автопідприємств України у цьому виді ремонту.

Одночасно із збереженням і розвитком потужностей капітального ремонту рухомого складу, на авторемзаводі планомірно працюють, щоб освоїти випуск нового автобуса. Ведуться переговори з керівництвом АТ «Ікарус» щодо організації спільного виробництва і сервісного обслуговування транспорту у Дніпродзержинську. З метою зниження вартості автобусів й використання можливостей вітчизняних постачальників матеріалів і комплектуючих у вересні 1995 року нами було укладено договір з Українським інститутом автобусобудування про розроблення технічної документації на випуск нового українського автобуса великої пасажиромісткості. Робота, що ведеться, включає розв'язання низки завдань з технічного переозброєння заводу. Необхідні затрати на це складуть 400 млрд. карбованців, однак вони себе виправдають. Устаткування, яке ми придбаємо,носитиме універсальний характер і зможе ефективно використовуватися як у капітальних ремонтах, так і у виготовленні нового автобуса. Із названої суми самостійно завод може профінансувати витрати обсягом 100—110 млрд. карбованців, решту інвестицій могли б здійснити на долевих засадах провідні промислові регіони України, скажімо, Дніпропетровський, Київський, Донецький як основні споживачі продукції заводу.

Хтось може заперечити, мовляв, навіщо винаходити автобус у Дніпродзержинську, якщо у нас вже є такий гігант, як ЛАЗ? Так, він є, і внесок його у вітчизняне автобусобудування неоцінимий. Але після розпаду Союзу підприємство переживає далеко не кращі часи. Щоб поставити його на ноги, відновити втрачені оборотні кошти, не кажучи вже про реконструкцію, потрібні навіть не мільярди, а чималі трильйони. Чи виправдані такі витрати, якщо з відновленої виробничої програми гіганта — 10—12 тисяч машин на рік — український ринок може прийняти, у кращому випадку, п'яту частину, зарубіжний, можливо, — стільки ж. А для кого вироблятимуть решту?

Тому, аж ніяк не применшуючи важливості розв'язання проблем ЛАЗу, хотілося усе ж підкреслити, що для автомобілебудування настав час серйозно вирішувати завдання оптимізації і демонополізації підприємств.

Більш ніж скромна величина витрат, необхідних для освоєння випуску автобусів, скажімо, на Дніпродзержинському авторемзаводі, пояснюється високим ступенем технологічної готовності підприємства до виробництва автобусів великої і особливо великої місткості. Це мобільне підприємство уже найближчим часом буде здатне забезпечити випуск 400—500 сучасних автобусів на рік, не відбираючи «хліба» у конкурентів, але й не дозволяючи їм дрімати, як раніше, протягом десятиліть над однією і тією ж моделлю. Враховуючи можливості Придніпров'я із забезпечення виробництва автобусів металопрокатом, шинами, продукцією хімічної промисловості і машинобудування, такий підхід означатиме збереження існуючих робочих місць і створення нових для кількох тисяч жителів області, що впритул зіткнулися із структурною перебудовою економіки.

Транспортна проблема, однак, не може бути розв'язана, доки автотранспортні підприємства не матимуть хоча б мінімальних ресурсів для фінансування капітальних ремонтів рухомого складу і закупівлі нових транспортних засобів. Проведений нами аналіз свідчить, що автобусні підприємства нашої області останнім часом забезпечуються гірше, ніж в інших регіонах України. Так, керівництво Київської міської адміністрації в 1994—1995 роках знайшло кошти для фінансування капремонту 200 «Ікарусів». Окрім того, місто придбало понад 80 міських автобусів ЛАЗ. У грудні минулого року голова держадміністрації Києва Л. Косаківський і керівництво Дніпродзержинського авторемзаводу досягли домовленості про ремонт у 1996 році ста «Ікарусів» з одночасною їх модернізацією. Серйозну увагу збереженню автобусного парку приділяють у Криму, Львівській, Одеській, Кіровоградській та інших областях.

У той же час для автомобілістів Житомирщини, Сумщини, Запорізької й інших областей заповітною мрією залишається придбання хоча б невеликої кількості найбільш необхідних запчастин, не кажучи вже про серйозні ремонти. І зовсім незрозуміло, чому таким потужним областям, як Дніпропетровська, Харківська, Луганська не під силу зробити навіть двадцятої частки того, що змогли кияни.

Щоб запобігти остаточного руйнування парку автобусів, автотранспортним підприємствам — усім без винятку — терміново потрібна мінімальна допомога у фінансуванні капітального ремонту рухомого складу. За цих умов, враховуючи напруженість загальної економічної ситуації, кошти повинні виділятися тільки цільовим призначенням. Необхідно також серйозно пропрацювати і форми участі облдержадміністрацій у фінансуванні закупок нових автобусів для міських пасажирських перевезень.

І останнє. У країні розроблено державну програму «Український автобус», яка покликана стати керівним документом під час проведення технічної і фінансової політики з питань поповнення автопарку машинами вітчизняного виробництва. Не вдаючись до обговорення всіх плюсів і мінусів цієї програми, хочеться відзначити тільки одне: у ній відсутній розділ «Ремонт рухомого складу». А без належного ремонту кількість покурочених автобусів зростатиме набагато швидше, ніж вироблятимуться та завозитимуться нові. І якщо ми примудримося остаточно розвалити рухомий склад, що вже існує, ще до того жаданого часу, коли з конвеєра сходитимуть тисячі нових українських автобусів, то підводити з-під парканів старі машини однаково доведеться, лише робити це буде значно важче й дорожче.

Олександр ЛОПАТІН,
директор Дніпродзержинського авторемонтного заводу,
голова постійної комісії базових галузей економіки
Дніпропетровської обласної Ради народних депутатів;
Микола МАЗКО,
заступник директора заводу з економіки.

Oriflame

Восстанавливающий питательный крем с растительным коллагеном, витаминами А, Е
Код 1278 ($ 13,20)

NEW

Крем для век с растительными церамидами
Код 1271 ($ 4,90)

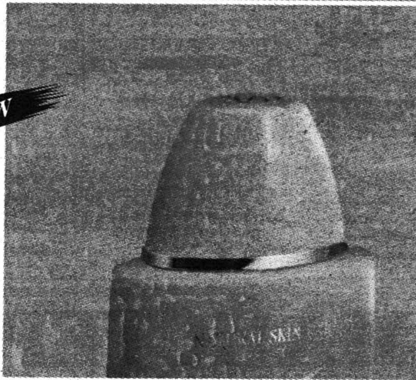
Обогащенный очищающий крем с маслом календулы и белой лилии
Код 1037 ($ 6,25)

Специальная маска с маслом хохоба
Код 1222 ($ 4,40)

NEW

Увлажняющий бальзам для губ с кокосовым маслом и витамином Е
Код 5615 ($ 3,20)

Новый состав «Природной системы ухода за кожей» с вытяжками трав и черной смородины, витамином А

NEW

Гель для душа код 1449 ($ 4,20) и гель-дезодорант **код 1516 ($ 3,00)** из серии «Морская терапия» с вытяжками морских водорослей.

Смягчающая пена для ванн с соком дыни и персика **Код 1416 ($ 3,80)**

Дезодорант «Аспазия»
Код 1561 ($ 4,10)

Водостойкая тушь с пантенолом
Код 35XX ($ 3,00)

Лаки для ногтей
Код 66XX ($ 2,40)

Контур для глаз с витаминами А, Е и экстрактом алоэ
Код 30XX ($ 2,70)

NEW

Тени-«близнецы»
Код 31XX ($ 2,60)

ЛУЧШЕЕ
ОТ ПРИРОДЫ
ЛУЧШЕЕ
ОТ НАУКИ

© dialla

Жарт номера

• *Слава жінкам — керівній і довбаючій силі нашого суспільства!*

Мал. Володимира КАЗАНЕВСЬКОГО.

Перлюкізми

- *Жінка не розлюбить чоловіка до тих пір, доки не зажене його в могилу!*
- *Від жінки нікуди не дінешся — скрізь її знайдеш.*
- *Добре, коли жінка про щось говорить, тому що коли вона мовчить, значить вона зараз щось тобі таке скаже...*
- *Доки будуть жінки — є сенс стрілятися.*
- *Кохав, ніби трактор.*

Олександр ПЕРЛЮК.

Фотомодель Параска

Шановна «Пані сплю з пані»! Я дуже злосна на вас. Бо й маю чого. Вже нічо не кажу, що показуєте фотографії голих телиць і всіляке неподобство вписуєте. За своє юне життя я не таке виділа в... лазни. І анекдоти такі чула, що вуха в'януть, як лопухи на сонци.

Але відай через вашу газету чоловік озме зо мною розвід. А чого? Бо він надивиться в газеті на тих кобилиць оголених та й не хоче вже на мене дивитиси.

«Гляди, Параню, які у жінок фігури класні, — каже мені, — а в тебе що за фігура? Ну, що це за фігура? Одні лише ноги що варті, як ті ковбиці дубові, а то, що вище ніг, нище всякої критики. А живіт, як чугунний казан, груди, як ті гарбузяки, ну, а губи такі, як два вареники докупи зліплені. Ти й не йдеш, а гупаєш, а жінка має бути граціозною, як балерина в «Лебединому озері».

Ага, знайшов грацію на дев'яносто з хвостиком кілограмів, балерун нещасний. І ще він лагідно каже, що жінка має дивитиси лагідно та ніжно, а я дивлюси, як голодний пес. Бачите, сучкою мене обзиває і це через вашу газету собачу. Каже, що жінка має сміятиси, як дзвіночок, а я регочу, гей сова вночи. Каже, що рухи і жести в жінки мають бути плавні, а я махаю руками ніби дрова рубаю.

А головне, він співає, що я не суксуальна баба і він до мене не має вже жадного замилування. Ну, ви бачите, який Ален Деколон знайшовся, га? Сам страшний, як Кінг-Конг, чи це... Леонтьєв на сцені, а я маю бути йому суксуальна, та в мене весь секс йде на торби, що з ними по магазинах щодень літаю. Та я лише до подушки дотулюся і мене вже й сам Пилип Кіркоров не розбудить до чогось янтимного.

Ага, трохи не забула, він мене ще обзиває Августою, а сам каже, що буде шукати собі дони Бейжі. Константінту нещасний!

Я висилаю вам свою голу фотографію, бо таких, як я, огрядних бабех в Україні більшість і ми є справжній ідеал. Підпишіть так: «Фотомодель Параска-96». Побачите, як зросте тираж вашої еротичної газети, бо на таке чудо, як я, варто подивитися. А спробуйте не дати мене в газету, то я вас всіх згвалтую. Абисте знали, що такої культури я навчиласи через вашу паню з паном.

Дика Параска с привітом.

Василь БАБІЙ.
Мал. Володимира КАЗАНЕВСЬКОГО.

ТРИ СВІЧКИ

Поїзд мчить повз ліс і поле,
Там, де спіє збіжжя,
Їде Ганя з Прикарпаття
В ближнє зарубіжжя.
На московському вокзалі,
Лиш зоря загасла.
За рублі продала хутко
Сир, ковбаси й масло.
Валянки собі купила
Й курточку онучці,
Дцадцять доларів на решту
Виміняла в будці.
Потяг ще назад не їхав,
Надворі не смеркло,
В ятці свічки три купила
І пішла до церкви.
Помолилась щиросердно,
Вибила поклони
І до крайньої з свічками
Підійшла ікони.
— Першу, — шепче Ганна,
— ставлю
За сусіда Гната,
Що товар із сирзаводу
Допоміг дістати.
Другу — то за провідницю —
Симпатичну Лялю,
Що товар мій перевезла
За кілька долярів.
А найбільшу, третю свічку,
До Христа ікони
Ставлю за Верховну Раду
І її закони.

Ярослав ВОРОБЕЦЬ.

Передбачила

— Кохана, чому ти гірко плакала у день нашого весілля?
— Я співчувала тобі, любий...

Тарас ЛЕХМАН.

Ретродумки у два рядки

Затям собі назавжди, синку, —
каже мати. —
Не очі — вуха
мають жінку вибирати.

Валентин ТРЕГОБЧУК.

Мал. Сергія ФЕДЬКА.

Епіграма

ДИВАННИЙ ПОЕТ

— Де любиш ти писати —
за чашкою в кав'ярні?
При краєвиді гарнім?
Федько почухав пузо:
— Звичайно, на дивані,
Туди й приходить Муза.

Володимир СЕМЕНО.

Полтава.

МАЙСТЕР

Мишко — не наймодніший і не найдорожчий майстер, та репутація у нього бездоганна.

Я сиджу в його невеличкому салоні перед дзеркалом і дивлюся, як спалахує у сонячному промені звільнене від заколки пасмо волосся і як воно сяйною павутиною розсипається по моїх плечах.

Елегантний цирульник вичікувально стоїть над моєю простоволосою головою й нарешті вимовляє:

— То чого ж ми бажаємо?

— Не коротко... — розгублено бурмочу я, мимоволі милуючись своїм волоссям. Раптом згадую про рекламну картинку і показую її майстрові:

— Тут потрібно хімію. У вас так не буде, — з ледве вловною погордою каже він.

— Чому?

— Волосся у вас тонке. — Гидливо, двома пальцями він бере моє пасмо і підтверджує: — Тонке і ламке. Та якщо хочете, довжину залишу.

— Залиште, — благально шепочу я, та мій голос заглушує клацання ножиць: чик-чик... чик-чик-чик...

Я вбираю голову в плечі й примружую очі: тепер уже все одно.

— Ви можете розплющити очі, — владно вимовляє голос, — це не електричний стілець. Це крісло краси, — голос м'якшає, вдоволений власним жартом. — Бачите, я залишаю довжину, лише дещо вирівнюю.

Ножиці чикнули десь над вухом.

— Ой!

— Що «ой»? У вас, врахуйте, дуже трудомістке волосся. Мені до нього треба звикнути, — стругає голову перукар і пасма летять, немов тирса. — Якщо хочете знати, я тонкий психолог. Мені багато не треба, щоб збагнути, з ким маю справу. От ви, приміром, не любите модного.

— Це чому ж? — ображаюсь я.

— Я для прикладу. Ви не любите екстравагантності, — виправляється він. І цілком довірчо нахиляється до мене: — Я, уявіть собі, не хлопчак якийсь там. Ні... Це вони, — він невизначено киває вбік, — вони всіх — під один гребінець. Дізнаються щось нове і давай усіх скубати, як овець. Не перукарні, а кошари. Але я — ні. Приміром, ваша подруга, чорнява така... Приходить якось до мене і з порога: зробіть мені так і отак... А волосся у неї...

— Що, теж трудомістке? — кажу я зловтішно.

— Ні, — він глибоко зітхає. — Ні. Та риси обличчя трудомісткі.

Тим часом Мишкова рука витягнулася в бік крісла, кінці ножиць зблиснули, як гострі рапіри, і вмить десь біля скроні зловісно брязнуло: чик. Потім рука пробила хитромудрий рух, ноги стали в балетну позицію й уся фігура цирульника приготувалася до стрімкого антраша. Праворуч-ліворуч-вперед-назад літав навколо крісла натхненний маестро. Це був дивний танок, бо нагадував водночас ритуальний танець шамана, самозречене балетове соло і сповнений гідності танок півня.

Я застигла в гіпнотичному заціпенінні.

— Махайле Михайловичу! — продзвеніло в тиші кімнати. Я здригнулася. Майстер також здригнувся і мимоволі зиркнув очима в бік дверей. Та тут-таки око пом'якшилося, маг зник і в Мишкових рисах позначилася пихата хода півня.

В кутку дзеркала постало чарівне створіння, все в ореолі білих фарбованих кучериків, неприродно довгих вій і осяйної молодості. Створіння кліпнуло віями й очі розкрилися, як парасолі-автомати.

— Я... невчасно?... — З ядучо-малинової помади випірнули сліпучо-білі рівні зубки.

— У мене клієнтка. Але... заходь. — Майстер настовбурчив хвоста, наїжачився, обличчя набуло заклопотаного виразу. — Заходь, Надю, сідай.

Надя поштиво нахилила порцелянову голівку і присіла на стільця. Мишко загарцював поміж стільцем і кріслом, клацаючи ножицями, як кастаньєтами.

— Ну, як справи?

— Не знаю, здається, я робила все, як ви казали.

— Треба робити не так, як я кажу, а як я роблю. Затям, доцю, — в останньому слові злилися і життєвий досвід, і кокетство бувалого кавалера, — у кожного майстра є свої таємниці. Та ніхто ніколи нікому, — Мишко став у позу протагоніста і в його голосі з'явилися нотки трагіка, — розумієш, доцю, їх не розкриє! — Мишко озирнувся на всі боки і зашепотів: — Я їх дізнавався сам. Я годинами спостерігав за Яшею. Це був великий майстер, доцю! Ай-я-яй, які він робив голови! — Мишко звів догори очі й довго хитав головою, як заводна іграшка. — Годинами дивився і запам'ятовував. Я був тямущий хлопець...

Цирульник ще певний час тримав паузу і лише потім згадав про мене. Подумавши мить, він зробив рішучий крок уперед і несподівано приставив ножиці до моєї скроні. Я зі страху застигла.

— Дивися, Надю, і запам'ятовуй! — кімната наповнилася урочистою шанобливістю. — Я відкриваю тобі свої секрети задарма! Бачиш, це — скроня. Ти починаєш знизу від вуха вгору. Знімаєш спершу цей шар, а вгорі не займай! — Ножиці так і стрибали: чик-чик- чик. — Вгору... — із замилуванням канібала, клацаючи то язиком, то ножицями, Мишко патрав мою скроню, — це потім. На десерт.

Я була приречена. В дзеркалі відбивалося миле Надине личко з розтуленим ротом, яке вбирало великі таємниці Майстра.

Приплющивши очі, я слухала клацання ножиць, човгання ніг і великі Мишкові одкровення. Немов та сирена, він нагнав на мене дрімоту і я стала поринати в сон, як раптом звідкись іздалеку пролунала настійлива вимога: «Розплющте очі! Розплющте очі!»

Як після наркозу, я підняла обважнілі повіки і побачила перед собою незнайомих людей у білих халатах. «Лікарі», — промайнуло тривожно. Та одразу в чоловікові я впізнала перукаря Мишка. Жінка була мені незнайома. Вона сиділа в кріслі в білому халаті й перелякано дивилася на мене.

— Що ми скажемо? — Мишко провів рукою по волоссю жінки і я відчула на своїй голові легкий доторк. «Чи не я це?» — штовхнуло мене зсередини, та так різко, що я похитнулася. Від поруху пір'їнки на голові здибилися і Мишко похапцем побризкав їх лаком. Обскубане клоччя слухняно зцементувалося в щільну кірку. Я стала схожа на курку, що перекинула на себе ночви.

— Ви подивіться в профіль, — вуркотів Мишко. — Яка жіночна голівка! Ти бачиш, доцю, — це вже до Наді, — жінкам... — він випробувально подивився на мене, — гм... зрілої молодості потрібно коротко стригтися. Європейські жінки після тридцяти стрижуться. Всі!

Цей аргумент був такий переконливий, а Надин роззявлений ротик відбивав такий безмежний пієтет, що я скорилася. Лише коли опустила очі й побачила золотаві пасма, що лежали на підлозі, серце жалібно стріпнулося.

... Я йшла теплим вечірнім містом. Під ногами шурхотіло листя. А голову свердлила думка: давно болить зуб, треба піти до дантиста, і треба опитати знайомих, щоб потрапити до гарного. До Майстра, знавця своєї справи.

Лариса БОЛЬШАК.

Наступний номер «Голосу України» вийде 12 березня

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України. Видавець — Президія Верховної Ради України. 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
♦ Рукописів не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КП № 1 від 18.09.1990 р.

♦ **За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.**
♦ **Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.**
♦ **За точність викладених фактів відповідальність несе автор.**

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 354731.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 Зам. 0311045.